

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૮૨૬૮/૨૦૧૧

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતિ અભિલાષા કુમારી

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે?	હા.
૨	પત્રકારને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા.
૩	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રીઓ ચુકાદાની યોગ્ય નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ પણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.

=====

જયોતિબેન ડી શાહઅરજદાર

વિરુદ્ધ

પ્રમુખ એમ. ઇ. સોસાયટી અને પ..... સામાવાળાઓ

=====

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી સુબ્રમણિયમ અચ્ચર, અરજદાર તરફથી

વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી સ્તુષા જોશી, સામાવાળા નંબર ૩, ૫ તરફથી

વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ શ્રી એન. કે. મજમુદાર, શ્રી પી. બી.

ખંભોળજા, સામાવાળા નંબર ૧ – ૨, ૪ તરફથી વિદ્વાન વકીલો

=====

કોરમ:માનનીય શ્રીમતિ અભિલાષા કુમારી

તારીખ-૦૩/૧૦/૨૦૧૬

સી એ વી જજમેન્ટ

૧ ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળ આ અરજીને પ્રાધાન્ય આપીને, અરજદારે સામાવાળા નંબર ૨, આચાર્ય, એમ. ઇ. સોસાયટી બોચ્છ હાઈ સ્કૂલ દ્વારા પસાર કરાયેલા ૨૦/૦૬/૨૦૦૮ ના આદેશ પર હુમલો કર્યો

છે, જેમાં અરજદારને સેવામાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યો છે, તેમજ ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ ટ્રિબ્યુનલ, અમદાવાદ [હવે "ગુજરાત શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ સેવાઓ ટ્રિબ્યુનલ"] (ટૂંકમાં "ટ્રિબ્યુનલ") દ્વારા આપવામાં આવેલા ૨૯/૦૪/૨૦૧૧ ના ચુકાદા અને આદેશ, અરજી નંબર ૧૦૪/૨૦૦૮ માં, બરતરફીના ઉપરોક્ત આદેશની પુષ્ટિ કરે છે. અરજદારે વધુમાં વિનંતી કરી છે કે તેણીને સેવાની સાતત્યતા અને તમામ પરિણામી લાભો સાથે સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે.

૨ ટૂંકમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, કેસની હકીકતો એવી છે કે સામાવાળા નંબર ૧, એમ. ઈ. સોસાયટીના પ્રમુખ દ્વારા સંચાલિત એમ. ઈ. બોય્ઝ હાઈ સ્કૂલ, રાજ્ય સરકાર તરફથી પગાર અને ખર્ચ માટે ૧૦૦% અનુદાન મેળવનારી સહાય શાળામાં નોંધાયેલ અનુદાન છે. શાળા નિયમો અનુસાર જાળવણી અનુદાન પણ મેળવે છે.

૩ ૧૨/૦૬/૧૯૮૧ પર, અરજદાર સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા સંચાલિત પ્રાથમિક શાળામાં પ્રાથમિક શિક્ષક તરીકે સેવામાં જોડાયો. ૦૧/૦૯/૧૯૮૯ પર, અરજદારની ઉપરોક્ત શાળામાં માધ્યમિક શિક્ષક તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. અરજદાર પાસે બીએ, સી. પી. એડ અને ડી. પી. એડની શૈક્ષણિક લાયકાત છે. અરજદાર ઉક્ત શાળાના કાયમી શિક્ષક હતા અને તેમના કહેવા

મુજબ, તેઓ વ્યવસ્થાપનની કોઈ ફરિયાદ વિના સંતોષકારક અને ખંતપૂર્વક તેમની ફરજો બજાવી રહ્યા છે.અરજદારે સામાવાળા શાળામાં ૨૭ વર્ષથી વધુ સેવા આપી હતી.

૪ ૨૧/૦૭/૨૦૦૬ પર, અરજદારને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી, જેમાં આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો કે તેણીએ કેટલીક અનિયમિતતાઓ કરી છે અને તેણીને સમજાવવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું કે તેણી સામે વિભાગીય કાર્યવાહી કેમ શરૂ ન કરવી જોઈએ.ઉપરોક્ત કારણદર્શક નોટિસમાં અરજદાર સામે ચાર આરોપો મૂકવામાં આવ્યા હતા, જે નીચે મુજબ છે:

(૧) ૧૩/૦૪/૨૦૦૬ પર અરજદારને આચાર્ય દ્વારા પાઠ ડાયરી આપવા માટે નોટિસ આપવામાં આવી હતી.આચાર્યને જવાબ આપવાને બદલે અરજદારે રાષ્ટ્રપતિને પત્ર લખ્યો હતો.

(૨) અરજદારને ધોરણ ૮-જીના વાર્ષિક પરિણામો તૈયાર કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું, જે તેમણે સુપરવાઈઝર શ્રી એ. આઈ. પટેલ સમક્ષ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો.

(૩) સૂચનાઓ અનુસાર, પાઠ ડાયરીમાં પાઠ યોજના સિવાય કંઈ લખવું જોઈએ નહીં.તેમ છતાં અરજદારે કેટલીક નોંધ લખી છે.

(૪) ૨૭/૦૬/૨૦૦૬ પર, અરજદારે જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીને પત્ર લખીને આચાર્ય સામે સીધા આક્ષેપો કર્યા હતા.

૫. કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવાની તારીખે, અરજદારને ૨૧/૦૭/૨૦૦૬ ના એક અલગ આદેશ દ્વારા સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યો હતો.તે જ દિવસે, અરજદારે અહીંના ત્રીજા સામાવાળા જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીને એક પત્ર લખ્યો હતો, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે સામાવાળા નંબર ૨, શાળાના આચાર્ય સામે પોતાની ફરિયાદ રજૂ કરી હતી, જેમાં જણાવ્યું હતું કે તેમને ઉપરોક્ત આચાર્ય દ્વારા ઠપકો આપવામાં આવ્યો હતો અને ધમકી આપવામાં આવી હતી.

૬. ૨૫/૦૭/૨૦૦૬ પર, અરજદારે કારણદર્શક નોટિસનો જવાબ આપ્યો, આરોપોને નકારી કાઢ્યા અને પોતાનો ખુલાસો આપ્યો.અરજદારે રજૂઆત કરી હતી કે તેણી સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો અસ્પષ્ટ અને સામાન્ય છે.તેમને સોંપવામાં આવેલી પરિણામ પત્રક તૈયાર કરવાના કાર્ય અંગે, અરજદારે અન્ય બાબતોની સાથે જણાવ્યું હતું કે નિયમો અનુસાર, "વાર્ષિક કચ્છા પરિણામ" (૨૬ પરિણામ) તૈયાર કરવામાં આવ્યું હતું અને સુપરવાઈઝર શ્રી એ. આઈ.

પટેલને આપવામાં આવ્યું હતું.જો કે, સુપરવાઈઝરે અરજદારને સલાહ આપી હતી કે તમામ વિદ્યાર્થીઓને ગ્રેસ માર્ક્સ આપીને પરીક્ષામાં પાસ જાહેર કરવા જોઈએ.અરજદારે તમામ વિદ્યાર્થીઓને પાસ જાહેર કરવામાં અસમર્થતા વ્યક્ત કરી હતી.તેમણે વધુમાં જાહેર કર્યું હતું કે તેઓ ધોરણ ૮-૭ના તમામ વિષયોમાં પરીક્ષક નહોતા પરંતુ વર્ગ શિક્ષક હતા.કે, જુદા જુદા શિક્ષકોએ જુદી જુદી પરિણામ પત્રક આપી હતી અને અરજદારની ફરજ માત્ર સંકલન કરવાની અને અંતિમ પરિણામ તૈયાર કરવાની હતી.કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ ગેરહાજર રહ્યા હતા, જેનો ઉલ્લેખ સંબંધિત પરીક્ષક દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો.તેથી, અરજદારે સુપરવાઈઝર દ્વારા સૂચવવામાં આવેલી રીતે પરિણામ તૈયાર કરીને અને ગેરહાજર રહ્યા હોવા છતાં તમામ વિદ્યાર્થીઓને પાસ જાહેર કરીને ગેરકાયદેસર કૃત્ય કરવાની અસમર્થતા વ્યક્ત કરી હતી.અરજદારે વધુમાં સમજાવ્યું હતું કે ૨૪,૨૫ અને ૨૬ એપ્રિલ, ૨૦૦૬ના રોજ તેણી દ્વારા તૈયાર કરાયેલ ૨૬ પરિણામ સુપરવાઈઝર દ્વારા લઈ જવામાં આવ્યું હતું અને અરજદારને લાઈબ્રેરીમાંથી બહાર જવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું જ્યાં તે અન્ય સ્ટાફ સભ્યો સાથે પરિણામ તૈયાર કરી રહી હતી.અરજદારે રજૂઆત કરી હતી કે તેણે વાર્ષિક પરિણામ તૈયાર કરવાનો ઇનકાર કર્યો^૧ હતો પરંતુ ત્રણ દિવસ સુધી કામ કર્યું હતું અને તે જ તૈયાર કર્યું હતું.તેણીએ ગેરકાયદેસર કૃત્ય કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને સુપરવાઈઝરને ફરજ પાડવાનો ઇનકાર કર્યો હતો.તેથી, તેણી સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો સંપૂર્ણપણે ખોટા હતા.અરજદાર દ્વારા આચાર્ય સામે કરવામાં આવેલા આરોપો

અંગે, ત્રીજા સામાવાળાને ૨૭/૦૬/૨૦૦૬ તારીખના પત્રને સંબોધિત કરીને, તેમણે સમજાવ્યું કે તેમણે ત્રીજા સામાવાળાને અગાઉથી એક નકલ મોકલી હતી પરંતુ આચાર્યને પત્રની બે નકલો આપી હતી, એક પોતાના માટે અને બીજી ત્રીજા સામાવાળાને મોકલવા માટે.તેણીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે બીજા સામાવાળા સામે, ત્રીજા સામાવાળા સામે તેણીએ જે ફરિયાદ કરી હતી તે સાચી હતી કારણ કે બીજા સામાવાળાએ તેણી માટે અપવિત્ર અને અપમાનજનક ભાષાનો ઉપયોગ કર્યો હતો.અરજદારે પુનરાવર્તન કર્યું કે તેણે કોઈ ગેરવર્તણૂક કરી નથી અને વિનંતી કરી કે તેની સામેની નોટિસ પાછી ખેંચવામાં આવે.

૭ એક શ્રી જે. એમ. શાહને તપાસ અધિકારી તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા, જેમણે બાદમાં રાજીનામું આપ્યું હતું.ત્યારબાદ, શ્રી જે. એમ. ગાંધીની તપાસ અધિકારી તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી, જેમણે રાજીનામું પણ આપ્યું હતું.ત્યારબાદ, શ્રી એ. એ. પટેલને તપાસ અધિકારી તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા, જેમણે ૨૦/૦૭/૨૦૦૭ થી અસર સાથે તપાસ શરૂ કરી હતી.સાક્ષીઓની તપાસ અને ઉલટ તપાસ કર્યા પછી અને અરજદાર દ્વારા લેખિત દલીલો રજૂ કર્યા પછી, તેણીને ૧૩/૦૫/૨૦૦૮ તારીખની બીજી કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી, જેના પર તેણીએ ૨૩/૦૫/૨૦૦૮ પર જવાબ આપ્યો હતો.ત્યારબાદ, સામાવાળા નંબર ૨ એ ૨૦/૦૬/૨૦૦૮ તારીખનો વિવાદિત આદેશ પસાર કર્યો હતો, જેમાં

સેવામાંથી અરજદાર.

૮ ઉપરોક્ત આદેશથી નારાજ થઈને અરજદારે ઉપરોક્ત અરજી દાખલ કરીને ટ્રિબ્યુનલનો સંપર્ક કર્યો હતો. ટ્રિબ્યુનલે ૨૯/૦૪/૨૦૧૧ ના વિવાદિત આદેશ દ્વારા આ અરજીને ફગાવી દીધી હતી, જે વર્તમાન અરજી દાખલ કરવા તરફ દોરી ગઈ હતી.

૯ અરજદારના વિદ્વાન વકીલ શ્રી સુબ્રમણ્યમ ઐય્યરે રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર સામે સસ્પેન્શનનો આદેશ પસાર કરવાની આડમાં તેણીને અસરકારક રીતે સેવામાંથી દૂર કરવામાં આવી છે કારણ કે ત્યારબાદ તેણીને તેની ફરજોમાં હાજર રહેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી ન હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે શાળા વ્યવસ્થાપન એ બતાવવામાં નિષ્ફળ ગયું છે કે અરજદારની કથિત ક્રિયાઓ કોઈપણ કાયદા, નિયમ અથવા નિયમન હેઠળ 'ગેરવર્તણૂક' ની વ્યાખ્યા હેઠળ આવે છે. જો તેઓ 'ગેરવર્તણૂક' ની વ્યાખ્યા હેઠળ ન આવે, તો અરજદાર પર ગેરવર્તણૂક કરવાનો આરોપ લગાવી શકાતો નથી.

૧૦ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદાર સામે લગાવવામાં આવેલા ચાર આક્ષેપોમાંથી કોઈ પણ ગેરવર્તણૂક નથી, ઘણું ઓછું ગંભીર ગેરવર્તણૂક

છે.અરજદારે આરોપોને રદિયો આપતા સચોટ સ્પષ્ટતા આપી છે, જેને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા નથી.

૧૧ જ્યાં સુધી પ્રથમ અને ત્રીજા આરોપોની વાત છે, અરજદારે રજૂઆત કરી છે કે જ્યારે તે જૂન ૨૦૦૬ માં વર્ગખંડમાં ગઈ હતી, ત્યારે શાળા ફરી ખોલ્યા પછી, વર્ગની રચના વિદ્યાર્થીઓની અછતને કારણે કરવામાં આવી ન હતી.તેથી તેણીએ પાઠ ડાયરીમાં લખ્યું હતું કે "કોઈ વર્ગ નથી".માત્ર આ હકીકતની નોંધ લેવી એ ગેરવર્તણૂક નથી.જ્યાં સુધી બીજા આરોપની વાત છે, અરજદારે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે તેને સુપરવાઈઝર દ્વારા એવી રીતે રફ પરિણામ તૈયાર કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું કે જેમાં ગેરહાજર વિદ્યાર્થીઓ પાસ થયા હોય.અરજદાર આ ગેરકાયદેસર કૃત્ય કરવા તૈયાર નહોતો.તેથી, ખોટું પરિણામ તૈયાર કરવાનો તેણીનો ઇનકાર ગેરવર્તણૂક તરીકે ગણી શકાય નહીં.અરજદાર સામેના ચોથા આરોપ અંગે, કે આચાર્ય દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી ૧૩/૦૪/૨૦૦૬ તારીખની નોટિસનો જવાબ આપવાને બદલે, તેમણે સીધા રાષ્ટ્રપતિને પત્ર મોકલ્યો હતો, તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે અરજદારે સમજાવ્યું છે કે તેમણે જવાબની બે નકલો આચાર્યને પણ મોકલી હતી.કોઈ પણ સંજોગોમાં, આને ગેરવર્તણૂક તરીકે ગણી શકાય નહીં, ગંભીર પ્રકૃતિથી ઘણું ઓછું.

૧૨ અરજદારના વિદ્ધાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે જ્યાં સુધી બીજા સામાવાળા સામે આરોપો લગાવતા ત્રીજા સામાવાળાને સીધા સંબોધતા ૨૭/૦૬/૨૦૦૬ તારીખના પત્રનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી અરજદારે ત્રીજા સામાવાળાને ફરિયાદ કરી હતી કારણ કે બીજા સામાવાળાએ તેને ધમકી આપી હતી અને તેના પ્રત્યે અપવિત્ર અને અપમાનજનક ભાષાનો ઉપયોગ કર્યો હતો.તેથી, આ સંબંધમાં કોઈ ગેરવર્તણૂક કરવામાં આવી હોવાનું કહી શકાય નહીં.

૧૩ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારના વિદ્ધાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે ટ્રિબ્યુનલે સામાવાળાઓના નિવેદનને સ્વીકાર્યું છે પરંતુ અરજદાર દ્વારા આપવામાં આવેલા સ્પષ્ટીકરણને ધ્યાનમાં લેવામાં નિષ્ફળ રહ્યું છે, માત્ર એ આધાર પર કે તે દાખલ કરી શકતું નથી.

૧૪ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદારે એક જ વ્યવસ્થાપન હેઠળ સત્તાવીસ વર્ષથી વધુ સેવા આપી છે, ખાસ કરીને, માધ્યમિક શાળામાં અઢાર વર્ષની સેવા.તેણી પોતાની ફરજો નિષ્ઠાપૂર્વક અને સંતોષકારક રીતે નિભાવી રહી હતી અને તેમની સામે કોઈ ફરિયાદ નહોતી, જેમ કે ટ્રિબ્યુનલે વિવાદિત ચુકાદામાં પણ નોંધ્યું છે.

૧૫ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કોઈ પણ વાજબી અથવા સમજદાર વ્યક્તિ ક્યારેય એવા નિષ્કર્ષ પર નહીં પહોંચે કે અરજદાર સામે લગાવવામાં આવેલા આક્ષેપો ગેરવર્તણૂક છે, અથવા એટલા ગંભીર પ્રકૃતિના છે કે તે સેવામાંથી દૂર થવા પાત્ર છે.તપાસ અધિકારીના તારણો અને બરતરફીનો પરિણામી આદેશ અત્યંત કઠોર છે અને લાદવામાં આવેલ દંડ અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલા કથિત ગેરવર્તણૂકથી અપ્રમાણસર છે.

૧૬ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ટ્રિબ્યુનલ, જે આ કેસમાં અપીલીય સત્તામંડળ છે, તેણે એમ કહીને તેના અધિકારક્ષેત્રને સંકુચિત કરવામાં ભૂલ કરી છે કે તે પુરાવાની ફરીથી પ્રશંસા કરી શકતી નથી અને આમ, તેની સમક્ષ મામલાના વિવિધ સુસંગત પાસાઓને ધ્યાનમાં લીધા નથી.તે નોંધવામાં નિષ્ફળ ગયું છે કે અરજદારને સેવામાંથી દૂર કરવાનો સામાવાળા વ્યવસ્થાપનનો નિર્ણય ગેરવાજબી અને વિકૃત છે.

૧૭ અરજદારના વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી છે કે તેના વિવાદિત આદેશમાં, ટ્રિબ્યુનલે પોતે જ જણાવ્યું છે કે અરજદારને સેવામાંથી દૂર કરવાની કોઈપણ સજા લાદવામાં આવવી જોઈએ.જો કે, તેણે એમ કહીને તેના પોતાના તારણોનું ખંડન કર્યું છે કે અરજદારને આપવામાં આવેલી સજા અપ્રમાણસર નથી, કારણ કે

તેની સામેના આરોપો સાબિત થયા છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સ્પષ્ટ તારણ આપવાને બદલે, ટ્રિબ્યુનલે અરજદાર અને સામાવાળા શાળા વ્યવસ્થાપન વચ્ચે સમાધાનની શક્યતા ખુલ્લી રાખી છે, જેથી તે નિર્ણાયક અને યોગ્ય રીતે તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે.

૧૮ અરજદાર વતી બળપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સેવામાંથી બરતરફીનો દંડ ખૂબ જ કઠોર હોવાનું જણાયા પછી, ટ્રિબ્યુનલે દંડને યોગ્ય દંડ સાથે બદલવો જોઈએ.આમ ન કરીને અને તે સામાવાળાઓ પર છોડીને, ટ્રિબ્યુનલે ગંભીર ભૂલ કરી છે.તેથી, ટ્રિબ્યુનલનો વિવાદિત ચુકાદો રદબાતલ થવાને પાત્ર છે.

૧૯ એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે અરજદાર સામે કોઈ આક્ષેપો અથવા ગેરરીતિ, નૈતિક અધમતા અથવા અન્ય કોઈ ગંભીર આરોપ નથી.અરજદારનો પગાર તેના માટે તેના પરિવારની જાળવણી માટે આવકનો મુખ્ય સ્રોત હતો, કારણ કે તેનો પતિ પૂરતી કમાણી કરતો નથી.જો તેણીને સાતત્ય અને નિવૃત્તિ લાભો સાથે સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે તો અરજદાર બેકવેજને જમ કરવા પણ સંમત થયા હતા.સામાવાળા શાળા વ્યવસ્થાપન દ્વારા અરજદાર સાથે ન્યાયી રીતે વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો નથી અને ટ્રિબ્યુનલે તેમાં નિહિત અધિકારક્ષેત્રનો કાનૂની અને યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કર્યો નથી.તેના બદલે, તેણે આ

અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ ભૌતિક અનિયમિતતા સાથે કર્યો છે.તેથી, બંને વિવાદિત આદેશો રદબાતલ કરવા અને અલગ રાખવા લાયક છે.

૨૦ તે ભારપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવે છે કે અરજદારને તેની સામેના આક્ષેપોની પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં રાખીને ખૂબ જ કડક સજા આપવામાં આવી છે, તેથી, તેણી સાતત્ય અને નિવૃત્તિ લાભો સાથે સેવામાં પુનઃસ્થાપિત થવાને પાત્ર છે.

૨૧ તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં, અરજદારના વિદ્વાન વકીલે નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો છે:

(૧) રસિકલાલ વાઘાજીભાઈ પટેલ વિરુદ્ધ અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અને અન્ય-૧૯૮૫ એ. આઈ. આર. ૫૦૪

(૨) અનિલ ગિલુરકર વિરુદ્ધ બિલાસપુર રાયપુર ક્ષેત્રીય ગ્રામીણ બેંક અને અન્ય-(૨૦૧૧) ૧૪ એસ. સી. સી. ૩૭૯

(૩) જી. વલ્લીકુમારી વિરુદ્ધ આંધ્ર એજ્યુકેશન સોસાયટી અને અન્યો-(૨૦૧૦) ૨ એસ. સી. સી. ૪૯૭

(૪) એ એલ કાલરા વિરુદ્ધ પ્રોજેક્ટ એન્ડ ઇકિવપમેન્ટ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ (૧૯૮૪) ૩ એસ સી સી ૩૧૬

૨૨ સામાવાળા નંબર ૧,૨ અને ૪ ના વિદ્વાન વકીલ શ્રી એન. કે. મજમુદાર દ્વારા અરજીનો સખત વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે તપાસ અધિકારીએ વિગતવાર તપાસ અહેવાલ તૈયાર કર્યો છે અને જાણવા મળ્યું છે કે અરજદાર સામે લગાવવામાં આવેલા તમામ ચાર આરોપો સાબિત થયા છે.

૨૩ તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે અરજદારની દલીલ કે તેણીને સસ્પેન્શનના આદેશ દ્વારા દૂર કરવામાં આવી છે તે સાચું નથી.અરજદારને સસ્પેન્ડ કરવાનો આદેશ એ એક અલગ આદેશ છે જેના દ્વારા તેણીની સેવાઓ આપવામાં આવી છે.

૨૪ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા નંબર ૧ શાળા લઘુમતી ટ્રસ્ટ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે, સંચાલિત થાય છે, તેથી, ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૭૨ હેઠળની પ્રક્રિયા ઉપરોક્ત શાળાને લાગુ પડતી નથી.

૨૫ એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે અરજદારને સુનાવણીની સંપૂર્ણ તક આપવામાં આવી છે.તેણીને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવ્યા પછી, તેણીને તેનો જવાબ આપવાની તક આપવામાં આવી હતી.તપાસ અધિકારીએ અરજદાર દ્વારા રજૂ કરાયેલી લેખિત રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી પોતાનો અહેવાલ તૈયાર કર્યો છે.તપાસ અહેવાલમાં વિગતવાર કારણો છે.અરજદારને પોતાનો બચાવ કરવાની વાજબી તક આપવામાં આવી હોવાથી, તપાસ હાથ ધરવાની પ્રક્રિયામાં કોઈ ખામી નથી.

૨૬ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદારને સેવામાંથી બરતરફ કરવાનો નિર્ણય તપાસ અધિકારીના તારણો પર આધારિત છે.ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આ તારણોને સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે.આ અદાલત દ્વારા ન્યાયિક સમીક્ષાનો અવકાશ ખૂબ જ સાંકડો છે અને આ અદાલત પુરાવાના મૂલ્યાંકનમાં નહીં જાય.કે, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પુષ્ટિ કરાયેલ તપાસ અધિકારીના તારણોમાં દખલ ન થઈ શકે.

૨૭ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે રેકૉર્ડ પરની સમગ્ર સામગ્રીને જોયા પછી, ટ્રિબ્યુનલ એ નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યું છે કે અરજદારને આપવામાં આવેલી સજા અપ્રમાણસર નથી કારણ કે તેની સામેના આરોપો સાબિત થયા છે.આ

તારણો હકીકતના તારણો છે, જે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા મેળવવામાં આવ્યા છે, જે આઘાતજનક અથવા અસંગત નથી જેથી દખલગીરીને પાત્ર છે.

૨૮ ઉપરોક્ત રજૂઆતોના આધારે, અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે તેવી પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે.

૨૯ તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં, શાળા વ્યવસ્થાપન માટેના વિદ્વાન વકીલે નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો છે:

(૧) ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ મોહનનાથ સિંહા અને અન્ય-(૨૦૦૯) ૮ એસ. સી. સી. ૩૧૦

(૨) વાય. પી. સારાભાઈ વિરુદ્ધ યુનિયન બેંક ઓફ ઈન્ડિયા એન્ડ અનધર-(૨૦૦૬) ૫ એસ. સી. સી. ૩૭૭

(૩) ભારતીય સ્ટેટ બેંક અને અન્યો વિરુદ્ધ રમેશ દિનકર પુન્ડે-(૨૦૦૬) ૭ એસ સી સી ૨૧૨

(૪) યુ. પી. અને અન્યોની સ્થિતિ વિરુદ્ધ નંદ કિશોર શુક્લા અને અન્યો-એ આઈ આર ૧૯૯૬ એસ સી ૧૫૬૧

(પ) આંધ્ર પ્રદેશ સરકાર વિરુદ્ધ બી અશોક કુમાર-એ આઈ આર ૧૯૯૭ એસસી ૨૪૪૭

(ડ) નોહરલાલ વર્મા વિરુદ્ધ ડિસ્ટ્રિક્ટ કો-ઓપરેટિવ સેન્ટ્રલ બેંક લિમિટેડ, જગદલપુર-
(૨૦૦૮) ૧૪ એસ સી સી ૪૪૫

(ડ) આંધ્ર પ્રદેશ સરકાર અને અન્યો વિરુદ્ધ પી. ચન્દ્રામૌલી અને અન્યો-(૨૦૦૯) ૧૩
એસ સી સી ૨૭૨

(૮) પ્રવીણ ભાટિયા વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા એન્ડ અનર્સ-(૨૦૦૯) ૪ એસ સી સી
૨૨૫

(૯) વરયામ સિંહ અને બીજું વિરુદ્ધ અમરનાથ અને બીજું-એ આઈ આર ૧૯૫૪ એસ સી
૨૧૫

(૧૦) શાલિની શ્યામ શેટ્ટી અને અન્ય વિરુદ્ધ રાજેન્દ્ર શંકર પાટિલ-(૨૦૧૦) ૮ એસ. સી.
સી. ૩૨૯

૩૦ વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ સુશ્રી સ્નુષા જોશીએ રજૂઆત કરી છે કે રાજ્ય એક ઔપચારિક પક્ષ છે અને રાજ્ય સરકારના કોઈ આદેશને પડકારવામાં આવ્યો નથી, તેથી કોર્ટ યોગ્ય આદેશ પસાર કરી શકે છે.

૩૧ જવાબમાં, અરજદારના વિદ્વાન વકીલ શ્રી સુબ્રમણ્યમ ઐય્યરે તેમના દ્વારા અગાઉ રજૂ કરાયેલી રજૂઆતોને પુનરાવર્તિત કરી છે અને વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે, જી વલ્લીકુમારી વિરુદ્ધ આંધ્ર એજ્યુકેશન સોસાયટી અને અન્યો (ઉપરોક્ત) માં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા પ્રતિપાદિત કાયદાના સિદ્ધાંતો અનુસાર, જો કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે અરજદાર પર લાદવામાં આવેલી સજા આરોપોથી એકદમ અસંગત છે, તો આ અદાલતે સજાને બદલવી જોઈએ.

૩૨ ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં, આ અદાલતે સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યું છે, અરજીમાં કરવામાં આવેલા દાવાઓ, વિવાદિત આદેશની સામગ્રી અને રેકૉર્ડ પરના અન્ય દસ્તાવેજોનો અભ્યાસ કર્યો છે.

૩૩ શરૂઆતમાં એ નોંધવું જોઈએ કે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અરજદારે વાંધો ઉઠાવ્યો હતો કે સામાવાળા શાળા લઘુમતી સંસ્થા નથી, તેથી તે ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૭૨ની જોગવાઈઓ અને તે હેઠળ ઘડવામાં આવેલા નિયમોને અનુરૂપ હશે. અરજીમાં પણ આ દાવો કરવામાં આવ્યો છે. જો કે, જ્યારે આ અદાલત સમક્ષ આ બાબતની દલીલ કરવામાં આવી હતી, ત્યારે અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આવી કોઈ રજૂઆત કરવામાં આવી નથી. તેથી, આ અદાલત અહીં ઉપર નોંધ્યા મુજબ, સંબંધિત પક્ષો વતી રજૂ કરવામાં આવેલી રજૂઆતોના આધારે અરજીનો નિર્ણય કરશે.

૩૪ વિચારણા માટે મુખ્યત્વે જે મુદ્દો ઊભો થાય છે તે એ છે કે શું અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલા કૃત્યો એટલા ગંભીર અને ગંભીર પ્રકૃતિના ગેરવર્તણૂકની રચના કરે છે કે તે સેવામાંથી બરતરફીના દંડને પાત્ર છે?

૩૫ આગળ જે જોવાની જરૂર છે તે એ છે કે શું ટ્રિબ્યુનલે ઉપરોક્ત મુદ્દાને કાનૂની અને યોગ્ય રીતે હાથ ધર્યો છે અથવા આમ કરતી વખતે ભૌતિક અનિયમિતતા કરી છે.

૩૬ આ પાસાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન સલાહકાર દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાઓની નોંધ લઈ શકાય છે.

૩૭ રસિકલાલ વાઘાજીભાઈ પટેલ વિરુદ્ધ અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અને અન્ય (ઉપરોક્ત) માં, અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, સુપ્રીમ કોર્ટે ચુકાદો આપ્યો છે:

“જ ઉચ્ચ અદાલતે અરજીને નકારી કાઢતી વખતે જણાવ્યું હતું કે જો ગેરવર્તણૂકનો આરોપ સંબંધિત સેવા નિયમોમાં ગણાયેલા લોકોમાં ગેરવર્તણૂકની રચના કરતો નથી, તો પણ એમ્પ્લોયર અન્યથા ગેરવર્તણૂક

હોવાનું કારણ આપી શકે છે, જોકે તેની ગણતરી કરવામાં આવી નથી અને તેને તે માટે સજા કરી શકે છે. આ દરખાસ્ત આપણને આશ્ચર્યજનક લાગે છે કારણ કે સર્ટિફાઇડ સ્ટેન્ડિંગ ઓર્ડર્સ અથવા સર્વિસ રેગ્યુલેશન્સ હેઠળ હોવા છતાં, એમ્પ્લોયર માટે ગેરવર્તણૂક શું હશે તે સૂચવવું જરૂરી છે જેથી કામદાર/કર્મચારી જાણે કે તેણે ક્યા નુકસાનથી બચવું જોઈએ. ગેરવર્તણૂકની ગણતરીની વિસ્તૃત ક્વાયતમાંથી પસાર થયા પછી, કોઈપણ વર્તણૂકને ગેરવર્તણૂક તરીકે ગણાવવાનું એમ્પ્લોયરની નિરંકુશ વિવેકબુદ્ધિ પર છોડી દેવામાં આવે તો, કામદાર ટેન્ટરહૂક પર રહેશે અને તેને એમ્પ્લોયર દ્વારા પૂર્વ પોસ્ટ ફેક્ટો નિર્ધારણ દ્વારા સજા કરવામાં આવશે. તે દંડાત્મક ન્યાયશાસ્ત્રનો એક સુવ્યવસ્થિત સિદ્ધાંત છે— ગેરવર્તણૂકને કારણે દૂર કરવું અથવા સેવામાંથી બરતરફી કરવી એ કાયદામાં દંડની રચના કરે છે—કે જે કામદારો પર ગેરવર્તણૂક માટે આરોપ મૂકવાની માંગ કરવામાં આવે છે તેમને કઈ કલમ અથવા ક્યા વર્તનથી ગેરવર્તણૂક થશે તેની પૂરતી અગાઉથી સૂચના હોવી આવશ્યક છે.

આ ચુકાદાને એ રજૂઆતના સમર્થનમાં અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો છે કે અરજદારની કથિત ક્રિયાઓ કોઈપણ કાયદા, નિયમ અથવા નિયમન હેઠળ ગેરવર્તણૂકની રચના કરતી નથી, તેથી, સામાવાળાઓ માટે ગેરવર્તણૂકના આધારે તેણીની સેવાઓ સમાપ્ત કરવાની છૂટ નથી.

૩૮ અનિલ ગિલુરકર વિરુદ્ધ બિલાસપુર રાયપુર ક્ષેત્રીય ગ્રામીણ બેંક અને અન્ય (ઉપરોક્ત) કેસમાં, અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, સુપ્રીમ કોર્ટે એવું માન્યું હતું કે તપાસ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો અનુસાર થવી જોઈએ અને આરોપો ચોક્કસ અને ચોક્કસ હોવા જોઈએ, જેમાં તમામ વિગતો આપવી જોઈએ જે આરોપોના આધાર બનાવે છે.વધુમાં એવું માનવામાં આવે છે કે અસ્પષ્ટ આરોપો પર કોઈ તપાસ ટકી શકાતી નથી.

૩૯ અરજદારના વિદ્વાન વકીલે જી વલ્લીકુમારી વિરુદ્ધ આંધ્ર એજ્યુકેશન સોસાયટી અને અન્યો (ઉપરોક્ત) માં સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા પર ભારે આધાર રાખ્યો છે, તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં કે અરજદાર પર લાદવામાં આવેલ દંડ કથિત ગેરવર્તણૂકથી અપ્રમાણસર છે.એવી વિનંતી કરવામાં આવે છે કે આ અદાલત દ્વારા ઉપરોક્ત ચુકાદામાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશો જેવા જ નિર્દેશો જારી કરવામાં આવે.ચુકાદાનો સંબંધિત અંશ અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છે:

“૨૧. વ્યવસ્થાપન સમિતિના અધ્યક્ષ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા સજાના આદેશને વૈધાનિક નિયમો અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ઉલ્લંઘનને કારણે દૂષિત કરવામાં આવ્યો હોવાથી, અમે અપીલકર્તાને

સેવામાંથી દૂર કરવાનો દંડ તેની વિરુદ્ધ મળેલા ગેરવર્તણૂક સાથે અસંગત હતો કે નહીં અથવા વ્યવસ્થાપન દ્વારા લેવામાં આવેલી કાર્યવાહી સંપૂર્ણપણે મનસ્વી અથવા અન્યાયી હતી કે કેમ તે ધ્યાનમાં લેવા માટે અમે આ બાબત ટ્રિબ્યુનલને મોકલી દીધી હશે, પરંતુ એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે અપીલકર્તાને તેનાથી વધુ સેવામાંથી દૂર કરવામાં આવી હતી.

૧૩ વર્ષો પહેલા, આપણે તે માર્ગ અપનાવવાનું યોગ્ય માનતા નથી.

૨૨ સુપ્રિટન્ટ (ટેક ૧) સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ વિરુદ્ધ પ્રતાપ રાય, ૧૯૭૮ (૩) એસ. સી. સી. ૧૧૩ માં, આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે જો શિસ્ત અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશને તકનીકી આધાર પર રદ કરવામાં આવે, તો સંબંધિત અધિકારી નવો આદેશ પસાર કરવા માટે સ્વતંત્ર છે, પરંતુ તે જ સમયે, કોર્ટે વહીવટીતંત્રને એવી સ્વતંત્રતા આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો કે આરોપની રચના થઈ ત્યારથી ૧૫ વર્ષનો સમયગાળો વીતી ગયો છે.

૨૩ શ્રી ભગવાન લાલ આર્યના કેસમાં-(૨૦૦૪) ૪ એસ. સી. સી. ૫૬૦, આ અદાલતે નીચેના અવલોકનો નોંધીને કંઈક અંશે સમાન અભિગમ અપનાવ્યો હતો:(એસ. સી. સી. પી. ૫૬૬, પેરા ૧૪)

"૧૪.આમ, વર્તમાન એક એવો કેસ છે જેમાં અમે સંતુષ્ટ છીએ કે અપીલકર્તા પર લાદવામાં આવેલી સેવામાંથી દૂર કરવાની સજા માત્ર અત્યંત અતિશય અને અપ્રમાણસર જ નથી પરંતુ તે પણ છે જે સેવા નિયમો અનુસાર લાદવાની મંજૂરી નથી.સામાન્ય રીતે અમે સજાને બાજુ પર મૂકી દીધી હોત અને કાયદાને અનુરૂપ અને ચુકાદામાં નિર્ધારિત સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ સજાનો આદેશ નવેસરથી પસાર કરવા માટે આ બાબતને શિસ્ત અધિકારીને પરત મોકલી હોત.જો કે, તે મુકદ્દમાના જીવનને વધુ લંબાવશે.પહેલેથી જ ગુમાવેલા સમયને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે સેવામાંથી દૂર કરવાની સજાને અલગ રાખવાનું યોગ્ય માનીએ છીએ અને તેના બદલે અપીલકર્તાને સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે નિર્દેશ આપીએ છીએ, જે શરતને આધિન છે કે જે સમયગાળા દરમિયાન અપીલકર્તા ફરજમાંથી ગેરહાજર રહ્યો હતો અને આ ચુકાદા અનુસાર અપીલકર્તા જે તારીખે ફરજ પર પાછો ફર્યો તેની ગણતરીનો સમયગાળો ફરજ પર ખર્ચવામાં આવેલા સમયગાળા તરીકે ગણવામાં આવશે નહીં.અપીલકર્તા આ સમયગાળા માટે કોઈપણ સેવા લાભ માટે હકદાર રહેશે નહીં.અપીલકર્તાને આથી આંશિક રાહતની પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં રાખીને, હવે સેવામાંથી દૂર

કરવાની સજાના બદલામાં વિભાગીય કાર્યવાહીમાં સજાનો કોઈ
આદેશ પસાર કરવો જરૂરી નથી. અપીલકર્તાએ આ ચુકાદાનો લાભ
લેવા માટે આજથી છ અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર ફરજ પર
હાજર થવું પડશે. (ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૨૪ દેવ સિંહ કેસ-(૨૦૦૩) ૮ એસ. સી. સી. ૯ માં, બે ન્યાયાધીશોની
ખંડપીઠે ચુકાદો આપ્યો હતો કે કોઈ પણ ખોટા હેતુ વિના ફાઈલને ખોટી
જગ્યાએ મૂકવાના આધારે બરતરફીની સજા ખૂબ જ કઠોર અને કથિત
ગેરવર્તણૂકથી સંપૂર્ણપણે અસંગત છે અને તે ચોક્કસપણે અદાલતના
ન્યાયિક અંતઃકરણને આંચકો આપશે.

૨૫ ઉપરોક્ત નોંધાયેલા ચુકાદાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે અનુભવીએ
છીએ કે અપીલકર્તા પર લાદવામાં આવેલી સેવામાંથી દૂર કરવાની સજાને
સંચિત અસર વિના ત્રણ વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાના દંડ સાથે બદલીને અને
વચગાળાના સમયગાળા દરમિયાન તેને પાછળના વેતનના માત્ર ૨૦ ટકા
ચૂકવવામાં આવશે તે નિર્દેશ આપીને ન્યાયના અંતને પૂર્ણ કરવામાં
આવશે.

૨૬ પરિણામે, અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.હાઈકોર્ટના વિવાદિત આદેશને ૨૬ કરવામાં આવે છે.અપીલકર્તા પર લાદવામાં આવેલી સેવામાંથી દૂર કરવાની સજાને સંચિત અસર વિના ત્રણ વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાના દંડ સાથે બદલવામાં આવે છે.અમે એ પણ નિર્દેશ આપીએ છીએ કે સંપૂર્ણ વેતનને બદલે, અપીલકર્તા સેવામાંથી દૂર કરવાની તારીખ અને આ આદેશ વચ્ચેના સમયગાળા માટે પગાર અને ભથ્થાના ૨૦ ટકા માટે હકદાર રહેશે.સામાવાળા નંબર ૧ અને ૨ ને વિલંબ કર્યા વિના અપીલકર્તાને પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.પક્ષોને તેમનો પોતાનો ખર્ચ ઉઠાવવાનો બાકી છે.”

૪૦ એ. એલ. કાલરા વિરુદ્ધ પ્રોજેક્ટ એન્ડ ઇક્વિપમેન્ટ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) માં, અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા પણ તેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, સુપ્રીમ કોર્ટે આ રીતે ચુકાદો આપ્યો છે:

“૨૬. હવે જો ગેરવર્તણૂક તરીકે જે આરોપ મૂકવામાં આવે છે તે પુરાવાઓના વિશ્લેષણ અથવા મૂલ્યાંકન દ્વારા ગેરવર્તણૂકની રચના કરતું નથી, પરંતુ ૧૯૭૫ ના નિયમો હેઠળ સામાવાળા પાસે કથિત ગેરવર્તણૂક માટે કોઈ સત્તા કે અધિકારક્ષેત્ર કે કોઈ દંડ લાદવાની સત્તા નથી.એક વહીવટી સત્તા જે તેના નિયમન દ્વારા કાર્ય કરવાનો ઇરાદો ધરાવે છે તે નિયમન દ્વારા બંધાયેલ હોવી જોઈએ.”જો આ નિયમોમાં કાયદાનું કોઈ

બળ ન હોય તો પણ આ નિગમો હેઠળની નોકરી જાહેર રોજગાર છે, અને તેથી એક કર્મચારીને એવો દરજ્જો મળશે જે તેને સેવામાં ચાલુ રાખવા માટે ઘોષણા મેળવવા માટે સક્ષમ બનાવશે, જો તેને નિયમોની વિરુદ્ધ બરતરફ કરવામાં આવ્યો હોય અથવા રજા આપવામાં આવી હોય.”
[સુખદેવ સિંહ અને અન્યો વિરુદ્ધ ભગતરામ સરદાર સિંહ રઘુવંશી
(૧૯૭૫) ૧ એસ. સી. સી. ૪૨૧

.....

૩૧ ટૂંકમાં કહીએ તો શિસ્ત સત્તામંડળ દ્વારા દૂર કરવાનો આદેશ ગેરકાયદેસર અને અમાન્ય છે—(૧) કાર્યવાહી સંપૂર્ણપણે મનસ્વી છે અને કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન છે, (૨) કથિત ગેરવર્તણૂક ૧૯૭૫ના નિયમોની અંદર ગેરવર્તણૂકની રચના કરતી નથી; (૩) તપાસ અધિકારીએ પોતે શોધી કાઢ્યું હતું કે પગાર અટકાવીને કથિત ગેરવર્તણૂક માટે સજા પહેલેથી જ લાદવામાં આવી હતી અને અપીલકર્તાને બેવડા જોખમનો સામનો કરવો પડ્યો ન હતો; અને (૪) તપાસ અધિકારીના તારણો કારણોસર અસમર્થિત છે અને શિસ્ત સત્તામંડળ તેમજ અપીલ સત્તામંડળનો આદેશ સમાન ખામીથી પીડાય છે.તેથી, સેવામાંથી દૂર

કરવાનો આદેશ તેમજ અપીલનો આદેશ રદ કરવામાં આવે છે અને અલગ રાખવામાં આવે છે.

૩૨ પછી છેલ્લો પ્રશ્ન એ છે કે અપીલકર્તા કઈ રાહતનો હકદાર છે? એકવાર સેવામાંથી દૂર કરવાનો આદેશ ગેરકાયદેસર અને અમાન્ય હોવાનું માનવામાં આવે અને અપીલકર્તા જાહેર રોજગારમાં હોય, તો જરૂરી ઘોષણા અનુસરવી આવશ્યક છે કે તે અવિરતપણે સેવામાં ચાલુ રહે છે. આ પાસું કોઈ મુશ્કેલ રજૂ કરતું નથી અને ઘોષણા આથી મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૩૩ જ્યારે સેવામાંથી દૂર કરવું ગેરકાયદેસર અને અમાન્ય માનવામાં આવે છે, ત્યારે આગળનો પ્રશ્ન એ છે કે શું: આવી કાર્યવાહીનો ભોગ બનનાર વેતન પાછું મેળવવાનો હકદાર છે. સામાન્ય રીતે, તે સારી રીતે નક્કી કરવામાં આવે છે કે જો સેવાની સમાપ્તિ ખરાબ હોવાનું માનવામાં આવે છે, તો પાછળના વેતનના અસ્વીકારની આડમાં કોઈ અન્ય સજા લાદવામાં આવી શકતી નથી અને તેથી, તે જરૂરી પરિણામ તરીકે અનુસરવું આવશ્યક છે કે તે તમામ પાછળના વેતન માટે હકદાર રહેશે. પરંતુ આ કેસમાં ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તાને મેસર્સ કેડીઆર વૂલન મિલ્સ, એ ૮૦, વઝીરપુર ઔદ્યોગિક વિસ્તાર, દિલ્લી દ્વારા ફેક્ટરી મેનેજર

તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા, જ્યાંથી તેમણે ૮ ઓગસ્ટ, ૧૯૮૩થી રાજીનામું આપ્યું હતું.તે પછી રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે તે રૂ. ૨૫૦૦ પ્રતિ માસ.હવે જો અપીલકર્તાએ વૈકલ્પિક રોજગાર મેળવ્યો હોત, તો તે સામાવાળા પાસેથી વેતન અને પગાર મેળવવા માટે હકદાર ન હોત.પરંતુ તે પછી એટલું જ સાચું છે કે જ્યારે કર્મચારી ખુદ પડે છે ત્યારે તે તેના અસ્તિત્વ માટે પગાર પર આધાર રાખે છે.અદાલતી મુકદ્દમાની અનિશ્ચિતતાઓ તેના બચાવમાં આવતી ન્યાયિક પ્રક્રિયાની પાતળી દૂરની આશાને પકડી શકતી નથી અને વૈકલ્પિક રોજગાર સ્વીકારીને ટકી રહેવાનો પ્રયાસ કરી શકતી નથી, જે આશા મરી શકે છે.તેથી, અપીલકર્તા તેના શરીર અને આત્માને એકસાથે રાખવા તેમજ તેના સન્માન, પ્રામાણિકતા અને ચારિત્ર્યને સમર્થન આપવા માટે મુકદ્દમાનો ખર્ચ સહન કરવા માટે વૈકલ્પિક રોજગાર મેળવવામાં સંપૂર્ણપણે ન્યાયી હતો.

૩૪ સામાવાળાની રજૂઆત કે અપીલકર્તાએ મેસર્સ કે. ડી. આર. વૂલન મિલ્સ સાથે નોકરી સ્વીકારી હતી તે કેસમાં રજૂ કરાયેલા પુરાવાને ધ્યાનમાં રાખીને સ્વીકારી શકાય છે.તેથી, અપીલકર્તા મેસર્સ કે. ડી. આર. વૂલન મિલ્સ સાથે કાર્યરત હતા તે સમયગાળા માટે પગાર મેળવવા માટે હકદાર રહેશે નહીં.

૩૫ બાકીના સમયગાળા માટે પણ, અપીલકર્તાનું વર્તન સંપૂર્ણપણે કોર્પોરેટ સંસ્કૃતિ સાથે સુસંગત હોવાનું ન કહી શકાય.એક ઉચ્ચ પદસ્થ અધિકારી તરીકે તેઓ કોર્પોરેટ સંસ્કૃતિને મજબૂત કરવા માટે બંધાયેલા હતા અને તેમણે મકાન નિર્માણ એડવાન્સ અને વાહન એડવાન્સ બંને માટે નિયમોની ભાવનામાં કામ કરવું જોઈએ, જે કર્મચારીઓને મદદ કરવા માટે તૈયાર કરવામાં આવે છે.અપીલકર્તા દ્વારા આ નિયમોનું સંપૂર્ણ પાલન કરવામાં ખામી આવી છે, જો કે તે ન તો દંડને આકર્ષવા માટે ગેરવર્તણૂકની રચના કરે છે અને ન તો શિસ્તની તપાસ શરૂ કરવા માટે પૂરતું છે.તદનુસાર, કેસના તમામ પાસાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, અપીલકર્તાને જે સમયગાળા માટે તેણે વૈકલ્પિક રોજગાર મેળવ્યો હતો તે સિવાય, તેને સેવામાંથી હટાવ્યા પછી તેની પુનઃસ્થાપના સુધીના સમયગાળા માટે પાછળના વેતનના ૫૦ ટકા ચૂકવવા જોઈએ.સામાવાળાએ રૂપિયા ૩૦૦૦ પર પ્રમાણિત અપીલકર્તાનો ખર્ચ પણ ચૂકવવો પડશે.”

૪૧ બીજી તરફ, શાળા વ્યવસ્થાપનના વિદ્વાન વકીલ શ્રી એન. કે. મજમુદારે નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો છે.

જર ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ મોહન નાથ સિંહા અને અન્ય (ઉપરોક્ત), જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે વિભાગીય કાર્યવાહીના કેસ સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે ઉચ્ચ અદાલતની ન્યાયિક સમીક્ષાની મર્યાદા અને અવકાશને વર્ણવ્યો છે. સુપ્રીમ કોર્ટે આ ચુકાદો આપ્યો છે:

“૧૫ કાનૂની સ્થિતિ સારી રીતે સ્થાપિત છે કે ન્યાયિક સમીક્ષાની સત્તા નિર્ણયની વિરુદ્ધ નિર્દેશિત નથી પરંતુ નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા સુધી મર્યાદિત છે. કોર્ટ નિર્ણયના ગુણદોષ પર ચુકાદામાં બેસતી નથી. ઉચ્ચ અદાલત માટે તપાસ અધિકારીની આગેવાની હેઠળના પુરાવાઓની પુનઃમૂલ્યાંકન અને પુનઃમૂલ્યાંકન કરવા અને અપીલની અદાલત તરીકે તપાસ અધિકારી દ્વારા નોંધાયેલા તારણોની તપાસ કરવા અને તેના પોતાના તારણો સુધી પહોંચવા માટે તે ખુલ્લું નથી. તાત્કાલિક કેસમાં, હાઈકોર્ટ પુરાવાઓને સ્કેન કરવામાં ગંભીર ભૂલમાં પડી ગઈ જાણે કે તે અપીલની અદાલત હોય. આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને ઉચ્ચ ન્યાયાલયનો અભિગમ સ્પષ્ટ ભૂલથી ગ્રસ્ત છે અને અમારી વિચારશીલ વિચારણામાં, આ બાબતને કાયદા અનુસાર ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા નવેસરથી વિચારણા કરવાની જરૂર છે. આ ટૂંકા આધાર પર અમે આ મામલાને હાઈકોર્ટમાં પાછો મોકલીએ છીએ.”

૪૩ વાય. પી. સારાભાઈ વિરુદ્ધ યુનિયન બેંક ઓફ ઇન્ડિયા એન્ડ અન્ય (ઉપરોક્ત) માં સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“૯ આ અદાલતે વારંવાર એવું માન્યું છે કે વિગતવાર તપાસ કર્યા પછી અને વિસ્તૃત પુરાવાઓમાંથી પસાર થયા પછી શિસ્ત સત્તામંડળના તથ્યાત્મક તારણો અદાલતોમાં ત્યાં સુધી ઉપલબ્ધ નથી જ્યાં સુધી કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન અથવા કોઈ નિયમોનું ઉલ્લંઘન અથવા કોઈ ભૌતિક અનિયમિતતા ન હોય.જો કે, આ કેસમાં ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ અધિકારક્ષેત્રમાં આવેલી ઉચ્ચ અદાલતે ફરીથી તપાસના તમામ પાસાઓને વિગતવાર તપાસ્યા છે અને શિસ્ત સત્તાધિકારી અને અપીલ સત્તાધિકારી જેવા જ તથ્યાત્મક તારણો પર આવી છે.ઉચ્ચ ન્યાયાલય સહિત ત્રણ અલગ-અલગ સત્તામંડળો દ્વારા આવા સહવર્તી તારણોને ભારતના બંધારણની કલમ ૧૩૬ હેઠળ આ અદાલત દ્વારા ખતેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં.તેથી, અમારી પાસે આ અપીલને રદ કરવા સિવાય બીજો કોઈ વિકલ્પ નથી.તદનુસાર, અરજી રદ કરવામાં આવે છે.”

૪૪ વધુમાં, સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા એન્ડ અન્ય વિરુદ્ધ રમેશ દિનકર પુન્ડે (ઉપરોક્ત) માં, સુપ્રીમ કોર્ટે તેના રિટ અધિકારક્ષેત્ર હેઠળ હાઈકોર્ટ દ્વારા

વિભાગીય કાર્યવાહીની ન્યાયિક સમીક્ષાના અવકાશ પર વધુ વિસ્તૃત વર્ણન કર્યું છે. સુપ્રીમ કોર્ટના અનેક ચુકાદાઓની નોંધ લીધા પછી, એવું માનવામાં આવે છે કે:

“૯. તપાસ અધિકારી, શિસ્ત અધિકારી અને અપીલ અધિકારી દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવેલા પુરાવાઓની પુનઃમૂલ્યાંકન કરવું હાઈકોર્ટ માટે અસ્વીકાર્ય છે. ઉચ્ચ ન્યાયાલયના તારણો, હકીકતો પર, રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના દાંત સુધી ચાલે છે.”

જપ ચુ. પી. અને અન્યો રાજ્ય વિરુદ્ધ નંદ કિશોર શુક્લા અને અન્યો (ઉપરોક્ત) માં સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“૭ તે સ્થાયી કાયદો છે કે સજા લાદવાના પ્રશ્નમાં જવા માટે અદાલત અપીલની અદાલત નથી. સરકારી કર્મચારી સામે સાબિત થયેલા ગેરવર્તણૂકના આધારે સરકારી કર્મચારી પર લાદવામાં આવનારી સજાનું સ્વરૂપ કેવું હશે તે ધ્યાનમાં લેવાનું શિસ્ત અધિકારીનું કામ છે. તેની પ્રમાણસરતા પણ કોર્ટ દ્વારા જોઈ શકાતી નથી. એક જ સવાલ છે: શું શિસ્ત સત્તામંડળે આવો આદેશ પસાર કર્યો હોત. તે સ્થાયી કાયદો છે કે જો એક પણ આરોપ સાબિત થાય અને શિસ્ત અધિકારી અથવા અપીલ

અધિકારી દ્વારા દંડ લાદવા માટે પૂરતો હોય, તો અદાલત આદેશના તે ભાગમાં દખલ કરવા માટે તૈયાર નહીં હોય.દૂર કરવાનો આદેશ સામાવાળાને અન્યત્ર કોઈ નિમણૂક મેળવવા માટે અક્ષમ કરવા માટે લાંછન આપતો નથી.આ સંજોગોમાં, અમારું માનવું છે કે આ આદેશને રદ કરીને હાઈકોર્ટ સંપૂર્ણપણે ખોટી હતી.”

૪૬ રિલાયન્સને આંધ્ર પ્રદેશ સરકાર વિરુદ્ધ બી અશોક કુમાર (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં પણ મૂકવામાં આવ્યું છે, જેમાં તે નીચે મુજબ છે:

“૩ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલા તારણને ધ્યાનમાં રાખીને, કે સેવામાંથી બરતરફીનો દંડ લાદવાથી ટ્રિબ્યુનલની અંતરાત્મા હચમચી ગઈ છે, તે હસ્તક્ષેપની બાંહેધરી આપતું નથી.અમને વિવાદમાં કોઈ બળ મળતું નથી.હવે તે કાયદેસર રીતે સ્થાપિત સ્થિતિ છે કે દંડ લાદવો એ શિસ્ત અધિકારીનો અધિકાર છે જે તેની તીવ્રતા અને ગેરવર્તણૂક અને તેના સમર્થનમાં પુરાવા સાથે સુસંગત છે.ટ્રિબ્યુનલે શિસ્તની કાર્યવાહીમાં એ હકીકત તરીકે શોધી કાઢી હતી કે સામાવાળાએ રૂ. ૩, ૦૦૦/ગુનેગાર સામે કાર્યવાહી ન કરવા બદલ.સામાવાળા પોલીસ નિરીક્ષક હોવાથી, ઉચ્ચ દરજ્જાનો અધિકારી, જે તે ગેરકાયદેસર લાભની માંગ કરે છે અને સ્વીકારે છે અને ગુનેગાર સામે કાર્યવાહી શરૂ કરવાથી પોતાને અટકાવે છે,

તો તેની અસર સમાજમાં કાયદો અને વ્યવસ્થાની જાળવણી પર પડશે.તેથી, ટ્રિબ્યુનલે જે તારણ કાઢ્યું છે કે તેણે તેનો અંતરાત્મા હયમચાવી દીધો છે તે ટકાઉ નથી.અમે જોયું છે કે ટ્રિબ્યુનલ પાસે અપીલકર્તાને આ બાબત પર પુનર્વિચાર કરવાનો નિર્દેશ આપવાની કોઈ સત્તા નથી.આ અદાલત બી. સી. ચતુર્વેદી વિરુદ્ધ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા [(૧૯૯૫) ૬ એસ. સી. સી. ૭૪૯] એ ચુકાદો આપ્યો છે કે ટ્રિબ્યુનલ પાસે શિસ્ત અધિકારી દ્વારા લાદવામાં આવેલી સજાને નિર્દેશિત કરવાની સત્તા છે.”

૪૭ નોહરલાલ વર્મા વિરુદ્ધ ડિસ્ટ્રિક્ટ કો-ઓપરેટિવ સેન્ટ્રલ બેંક લિમિટેડ, જગદલપુર (ઉપરોક્ત) કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટે ન્યાયિક સમીક્ષાના અવકાશ પર નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“૩૬ જ્યાં સુધી અપીલકર્તાએ કરેલી પ્રાર્થના કે તેણે પૂરતા પ્રમાણમાં સહન કર્યું છે અને તેને પાછા વેતન વિના સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવો જોઈએ તે પણ સ્વીકારી શકાતી નથી.અપીલકર્તા ટ્રસ્ટનું પદ સંભાળી રહ્યો હતો અને એક બેંકનો વ્યવસ્થાપક હતો.તેમની સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપો નાણાંની ગેરરીતિ સંબંધિત ગંભીર પ્રકૃતિના હતા.એ વાત સાચી છે કે રકમ મોટી નહોતી અને તેની ચૂકવણી પણ કરવામાં

આવી હતી અને બેંકને નુકસાન થયું નથી.પરંતુ તે સમયે પણ એક સહકારી બેંકના મેનેજર નાણાકીય ગેરરીતિઓમાં સામેલ હતા.બેંકને સંતોષ થયો કે તેને સેવામાં જાળવી ન રાખવો જોઈએ અને તેને દૂર કરવાનો આદેશ પસાર કર્યો હતો.

૩૭ અમારા મતે, કલ્પનાના કોઈ પણ વિસ્તાર દ્વારા, એવું કહી શકાય નહીં કે આવી સજા અત્યંત અપ્રમાણસર અથવા અતિશય ઊંચી છે.સામાન્ય રીતે "ન્યાયિક સમીક્ષા" ની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને, રિટ કોર્ટ તેના પોતાના ચુકાદા અથવા નિર્ણયને શિસ્ત અધિકારીના ચુકાદા અથવા નિર્ણય માટે અવેજી નહીં કરે, સિવાય કે તે એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે તેણે અદાલતના અંતઃકરણને આંચકો આપ્યો છે અથવા સજા એવી છે કે કોઈ "વાજબી માણસ" આવી સજા લાદશે નહીં અથવા નોટિંગહામશાયર કાઉન્ટી કાઉન્સિલ વિરુદ્ધ સેક્રેટરી ઓફ સ્ટેટ, ૧૯૮૬ એ. સી. ૨૪૦- (૧૯૮૬) ૧ ઓલ ઇ. આર. ૧૯૯ માં લોર્ડ સ્કારમેનના શબ્દોમાં કહીએ તો નિર્ણય એટલો વાહિયાત છે કે નિર્ણય લેનારને સંતોષ થાય છે કે નિર્ણય લેતી વખતે નિર્ણય લેનારને "તેના હોશમાંથી રજા લેવી પડશે".

૪૮ આંધ્ર પ્રદેશ સરકાર અને અન્યો વિરુદ્ધ પી. ચંદ્ર મૌલી અને અન્યો (ઉપરોક્ત) માં સુપ્રીમ કોર્ટે ચુકાદો આપ્યો છે:

“૧૪ તે સામાન્ય બાબત છે કે કર્મચારીને સજાની સત્તા એમ્પ્લોયરની વિવેકબુદ્ધિમાં હોય છે અને સામાન્ય રીતે અદાલતો દખલ કરતી નથી, સિવાય કે તે જાણવા મળે કે તપાસ, કાર્યવાહી અથવા સજા સંબંધિત નિયમો અને નિયમો અથવા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન ન કરવાને કારણે દૂષિત થાય છે અથવા બચાવ કરવાની વાજબી તકનો ઇનકાર, વગેરે અથવા સજા કર્મચારીના સાબિત ગેરવર્તણૂક માટે સંપૂર્ણપણે અપ્રમાણસર છે. આ તમામ સિદ્ધાંતો ઇન્ડિયન ઓઇલ કોર્પોરેશન લિમિટેડ વિરુદ્ધ અશોક કુમાર અરોરા (૧૯૯૭ (૩) એસ. સી. સી. ૭૨) અને લલિત પોપલી વિરુદ્ધ કેનરા બેંક (૨૦૦૩ (૩) એસ. સી. સી. ૫૮૩) માં પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા છે.”

૪૯ આ ૪ સિદ્ધાંત સુપ્રીમ કોર્ટે પ્રવીણ ભાટિયા વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્ય (ઉપરોક્ત) કેસમાં નીચેની શરતોમાં રજૂ કર્યો છે:

“૧૩ સજાના જથ્થામાં દખલ કરવાની અદાલતની સત્તા અત્યંત પ્રતિબંધિત છે અને જ્યારે સંબંધિત પરિબલોને ધ્યાનમાં લેવામાં ન આવે ત્યારે ૪ અદાલત પુનર્વિચારણા કરી શકે છે અથવા યોગ્ય કેસમાં ચોક્કસ

મુકદ્દમા માટે સજા સૂચવી શકે છે; અને તે માત્ર ખૂબ જ દુર્લભ કિસ્સાઓમાં જ હોઈ શકે છે.”

૫૦ વરયામ સિંહ અને અન્ય વિરુદ્ધ અમરનાથ અને અન્ય (ઉપરોક્ત) માં, ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૭ હેઠળ અધીક્ષણની સત્તા ચર્ચા માટે ઊભી થઈ હતી.તે નીચે પ્રમાણે રાખવામાં આવ્યું હતું:

“૧૪ ડાલમિયા જૈન એરવેઝ લિમિટેડ વિરુદ્ધ સુકુમાર મુખર્જી, એ. આઈ. આર. ૧૯૫૧ કેલ ૧૯૩ (ઈ. બી.) (બી.) માં હેરીઝના મુખ્ય ન્યાયાધીશે નિર્દેશ કર્યો છે તેમ કલમ ૨૨૭ દ્વારા આપવામાં આવેલી દેખરેખની આ શક્તિનો ઉપયોગ સૌથી ઓછા અને માત્ર યોગ્ય કેસોમાં જ કરવામાં આવશે જેથી ગૌણ અદાલતોને તેમની સત્તાની મર્યાદામાં રાખી શકાય અને માત્ર ભૂલો સુધારવા માટે નહીં.અમારી સમક્ષના કેસમાં ન્યાયિક કમિશનરે યોગ્ય રીતે નિર્દેશ કર્યો છે તેમ, નીચલી અદાલતોએ બહાર કાઢવાનો આદેશ આપવાનો ઇનકાર કરીને મનસ્વી રીતે કામ કર્યું હતું.નીચલી અદાલતોને કાનૂની સ્થિતિનો અહેસાસ થયો પરંતુ અસરકારક રીતે કલમ ૧૩ (૨) (૧) દ્વારા તેમને જે કરવું ફરજિયાત હતું તે કરવાનો ઇનકાર કર્યો અને આમ કાયદા દ્વારા તેમને સોંપવામાં આવેલા અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાનો ઇનકાર કર્યો.તેથી, તે એક એવો કેસ હતો જેમાં ન્યાયિક

કમિશનરની અદાલત દ્વારા દખલગીરીની માંગ કરવામાં આવી હતી અને તેણે આમ કરવામાં એકદમ યોગ્ય રીતે કામ કર્યું હતું.”

૫૧ શાલિની શ્યામ શેટ્ટી અને અન્ય વિરુદ્ધ રાજેન્દ્ર શંકર પાટિલ (ઉપરોક્ત) માં સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

કલમ ૨૨૬ હેઠળની કાર્યવાહી મિલકત વિવાદો અથવા માલિકી સંબંધિત વિવાદો અથવા મકાનમાલિક અને ભાડૂત વચ્ચેના વિવાદોના ચુકાદા માટે યોગ્ય મંચ નથી. ખાનગી વ્યક્તિઓ વચ્ચેના મિલકત વિવાદો નક્કી કરવા માટે નિયમિત દાવો એ યોગ્ય ઉપાય છે. કલમ ૨૨૬ હેઠળનો અધિકારક્ષેત્ર પ્રકૃતિમાં અસાધારણ છે અને તે આવા મુદ્દાઓ માટે નથી જ્યાં સુધી કોઈ વૈધાનિક સત્તામંડળ તરફથી કોઈ વૈધાનિક ફરજનું ઉલ્લંઘન ન થાય અથવા કાયદાનું કોઈ ઉલ્લંઘન ન થાય અથવા તે દર્શાવી શકાય કે કોઈ ખાનગી વ્યક્તિ કાનૂની સત્તા સાથે સાંઠગાંઠમાં કામ કરી રહી છે.

(ફકરા ૫૮ થી ૬૩ અને ૬૫)

તે કિસ્સામાં, સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ વિવાદ મકાનમાલિક અને ભાડૂત વચ્ચેનો હતો. મકાનમાલિક, એક ખાનગી વ્યક્તિ, એકમાત્ર સામાવાળા હોવાથી, એવું

માનવામાં આવ્યું હતું કે તેની સામેની રિટ જાળવવા યોગ્ય નથી. સર્વોચ્ચ અદાલતે નાગરિક બાબતો અને ખાનગી વિવાદમાં ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ અને ૧૨ હેઠળ ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા હસ્તક્ષેપના અવકાશ વિશે વધુ વિગતવાર જણાવ્યું છે. આ અદાલતની દ્રષ્ટિએ, આ ચુકાદો હાથમાં રહેલા મુદ્દા સાથે બિલકુલ સુસંગત નથી, તેથી, તેને વિચારણાની જરૂર નથી.

પર ઉપરોક્ત કાનૂની અને તથ્યાત્મક રજૂઆતોની પૃષ્ઠભૂમિમાં, ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા તેના રિટ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને અને સજાના જથ્થામાં દખલગીરી કરીને શિસ્તની કાર્યવાહીની ન્યાયિક સમીક્ષાના અવકાશને લગતા સિદ્ધાંતો પર વિસ્તૃત વર્ણન કરવું જરૂરી રહેશે.

૫૩ બી. સી. ચતુર્વેદી વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા એન્ડ અર્ધર્સ-(૧૯૯૫) ૬ એસ. સી. સી. ૭૪૯ માં, ન્યાયિક સમીક્ષાની વિભાવના પર વિસ્તૃત વર્ણન કરતી વખતે, સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો:

“૧૨ ન્યાયિક સમીક્ષા એ નિર્ણયની અપીલ નથી પરંતુ જે રીતે નિર્ણય લેવામાં આવે છે તેની સમીક્ષા છે. ન્યાયિક સમીક્ષાની સત્તા એ સુનિશ્ચિત કરવા માટે છે કે વ્યક્તિને યોગ્ય વ્યવહાર મળે અને તે ખાતરી કરવા માટે

નહીં કે સત્તાધિકારી જે નિષ્કર્ષ પર પહોંચે છે તે અદાલતની નજરમાં જરૂરી રીતે સાચો છે. જ્યારે જાહેર સેવક દ્વારા ગેરવર્તણૂકના આરોપો પર તપાસ હાથ ધરવામાં આવે છે, ત્યારે કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલ એ નક્કી કરવા માટે સંબંધિત છે કે શું તપાસ સક્ષમ અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવી હતી કે કેમ અથવા તપાસ સક્ષમ અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવી હતી કે કેમ અથવા કુદરતી ન્યાયના નિયમોનું પાલન કરવામાં આવે છે કે કેમ. તારણો અથવા તારણો કેટલાક પુરાવા પર આધારિત હોય કે કેમ, તપાસ કરવાની સત્તા સોંપવામાં આવેલી સત્તાધિકારી પાસે હકીકત અથવા નિષ્કર્ષના તારણ સુધી પહોંચવાનો અધિકારક્ષેત્ર, સત્તા અને સત્તા છે. પરંતુ તે તારણ કેટલાક પુરાવા પર આધારિત હોવું જોઈએ. ન તો પુરાવા અધિનિયમના તકનીકી નિયમો કે ન તો તેમાં વ્યાખ્યાયિત તથ્ય અથવા પુરાવાના પુરાવા, શિસ્ત કાર્યવાહીને લાગુ પડે છે. જ્યારે સત્તાધિકારી સ્વીકારે છે કે પુરાવા અને નિષ્કર્ષને તેમાંથી સમર્થન મળે છે, ત્યારે શિસ્ત અધિકારી ગુનેગાર અધિકારીને આરોપ માટે દોષિત ઠેરવવાનો હક્કદાર છે. કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલ તેની ન્યાયિક સમીક્ષાની સત્તામાં પુરાવાની પુનઃમૂલ્યાંકન કરવા અને પુરાવા પર તેના પોતાના સ્વતંત્ર તારણો પર પહોંચવા માટે અપીલ અધિકારી તરીકે કામ કરતું નથી. કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલ દખલ કરી શકે છે જ્યાં સત્તાધિકારીએ કુદરતી ન્યાયના નિયમો સાથે અસંગત રીતે અથવા તપાસની રીત સૂચવતા વૈધાનિક નિયમોનું ઉલ્લંઘન

કરીને અથવા જ્યાં શિસ્ત અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલ નિષ્કર્ષ અથવા તારણો કોઈ પુરાવા પર આધારિત ન હોય. જો નિષ્કર્ષ અથવા તારણ એવું હોય કે કોઈ વાજબી વ્યક્તિ ક્યારેય પહોંચી ન હોત, તો કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલ નિષ્કર્ષ અથવા તારણમાં દખલ કરી શકે છે, અને રાહતને ઢાંકી શકે છે જેથી તે દરેક કેસની હકીકતોને અનુરૂપ બને.”

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

અન્ય બે માનનીય ન્યાયાધીશો દ્વારા લેવામાં આવેલા નિષ્કર્ષને પૂરક બનાવતા, તેમના ન્યાયમૂર્તિ હંસારિયા (તેમના ન્યાયમૂર્તિ તરીકે તે સમયે હતા) દ્વારા સહવર્તી ચુકાદામાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે:

“રૂપ તેમાં કોઈ શંકા નથી કે બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે ઉચ્ચ અદાલતોએ ન્યાયિક સમીક્ષાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવામાં નિહિત નિયંત્રણોને ધ્યાનમાં રાખવા પડશે. આ કારણે જ યોગ્ય સજા અંગે ઉચ્ચ ન્યાયાલયના દ્રષ્ટિકોણને બદલવાની મંજૂરી નથી. પરંતુ આ અવરોધ માટે, મેં વિચાર્યું હશે કે કાયદા ઘડનારાઓ સજા/દંડની સમાન પ્રમાણના પ્રશ્ન પર ન્યાયિક મનની અરજી કરવા માગે છે. મેં એવું એટલા માટે કહ્યું છે કારણ કે ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ,

૧૯૪૭માં શ્રમ અદાલત/ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલને પણ આ સત્તા આપવા માટે તેમાં કલમ ૧૧એ દાખલ કરવા માટે સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો.એવું હોઈ શકે છે કે આ સત્તા આ ન્યાયકારી અધિકારીઓને આપવામાં આવી હતી કારણ કે વ્યવસ્થાપન દ્વારા અયોગ્ય શ્રમ પ્રથા અથવા પીડિતાના પ્રસારને કારણે.તેમ છતાં, કલમ ૧૧એ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટે ઉપલબ્ધ છે, પછી ભલે ત્યાં કોઈ અત્યાચાર ન હોય અથવા અન્યાયી શ્રમ પ્રથાનો આશરો ન હોય.આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, મને નથી લાગતું કે સરકારી કર્મચારીઓ અથવા જાહેર નિગમના કર્મચારીઓને લગતી સેવાની બાબતોમાં યોગ્ય સજાના પ્રશ્ન પર નોકરીદાતાના નિર્ણયને વધુ મહત્વ આપવું વાજબી ગણાશે.મેં એવું એટલા માટે કહ્યું છે કારણ કે જો કાર્યાલયની શિસ્ત જાળવવાની જરૂર હોય તો જાહેર સેવકો પ્રત્યે અમારું કડક વલણ અપનાવવાનું કારણ છે, ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રમાં પણ શિસ્ત જાળવવી પડશે.જાહેર સેવકોને અપીલ વગેરેની ઉપલબ્ધતાથી કોઈ વાસ્તવિક ફરક પડતો નથી, કારણ કે અપીલ/પુનરીક્ષણ સત્તામંડળે સજાના પ્રશ્ન પર ભાગ્યે જ અલગ દ્રષ્ટિકોણ અપનાવ્યો હોવાનું જાણીતું છે.તેથી, હું વિચારું છું કે બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે સ્વ-લાદવામાં આવેલી મર્યાદા માટે, સજા/સજાના પ્રમાણસર પ્રશ્ન પર ન્યાયિક મનની અરજીને મંજૂરી ન આપવાનું કોઈ સ્વાભાવિક કારણ

નથી.પરંતુ પછી, જ્યારે આ પ્રશ્નને રિટ કોર્ટ તરીકે જોવામાં આવે છે ત્યારે દખલગીરી ત્યારે જ સ્વીકાર્ય છે જ્યારે સજા/દંડ આઘાતજનક રીતે અપ્રમાણસર હોય.”

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૫૪ બી. સી. ચતુર્વેદી વિરુદ્ધ ભારત સરકાર અને અન્ય (ઉપરોક્ત) કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા પ્રતિપાદિત કાયદાના સિદ્ધાંતોને અનુસરીને, સુપ્રીમ કોર્ટે શ્રી ભગવાન લાલ આર્ય વિરુદ્ધ પોલીસ કમિશનર, દિલ્હી અને અન્ય (૨૦૦૪) ૪ એસ. સી. સી. ૫૬૦ કેસમાં નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો:

“૧૪ આમ, વર્તમાન એક એવો કેસ છે જેમાં અમે સંતુષ્ટ છીએ કે અપીલકર્તા પર લાદવામાં આવેલી સેવામાંથી દૂર કરવાની સજા માત્ર અત્યંત અતિશય અને અપ્રમાણસર જ નથી પરંતુ તે પણ છે જે સેવા નિયમો અનુસાર લાદવાની મંજૂરી નથી.સામાન્ય રીતે અમે સજાને બાજુ પર મૂકી દીધી હોત અને કાયદાને અનુરૂપ અને ચુકાદામાં નિર્ધારિત સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ સજાનો આદેશ નવેસરથી પસાર કરવા માટે આ બાબતને શિસ્ત અધિકારીને પરત મોકલી હોત.જો કે, તે મુકદ્દમાના જીવનને વધુ લંબાવશે.પહેલેથી જ ગુમાવેલા સમયને ધ્યાનમાં રાખીને,

અમે સેવામાંથી દૂર કરવાની સજાને અલગ રાખવાનું યોગ્ય માનીએ છીએ અને તેના બદલે અપીલકર્તાને સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે નિર્દેશ આપીએ છીએ, જે શરતને આધિન છે કે જે સમયગાળા દરમિયાન અપીલકર્તા ફરજમાંથી ગેરહાજર રહ્યો હતો અને આ ચુકાદા અનુસાર અપીલકર્તા જે તારીખે ફરજ પર પાછો આવે છે તે તારીખ સુધી ગણવામાં આવેલો સમયગાળો ફરજ પરના ખર્ચ તરીકે ગણવામાં આવશે નહીં. અપીલકર્તા આ સમયગાળા માટે કોઈપણ સેવા લાભ માટે હકદાર રહેશે નહીં. અપીલકર્તાને આથી આંશિક રાહતની પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં રાખીને, હવે સેવામાંથી દૂર કરવાની સજાના બદલામાં વિભાગીય કાર્યવાહીમાં સજાનો કોઈ આદેશ પસાર કરવો જરૂરી નથી. અપીલકર્તાએ આ ચુકાદાનો લાભ લેવા માટે આજથી છ અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર ફરજ પર હાજર થવું પડશે.”

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

પપ સુપ્રીમ કોર્ટના સંખ્યાબંધ ચુકાદાઓમાં કાયદો નક્કી કરવામાં આવ્યો છે કે ઉચ્ચ અદાલત, ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને, પુરાવાઓની પુનઃમૂલ્યાંકનમાં સાહસ કરી શકશે નહીં અથવા તપાસની કાર્યવાહીમાં તારણોમાં દખલ કરી શકશે નહીં, જો તે કાયદા અનુસાર હાથ ધરવામાં આવ્યા હોય, અથવા પુરાવાની વિશ્વસનીયતા અથવા પર્યાપ્તતામાં

જઈ શકે છે.જ્યાં સુધી તે અદાલતના અંતઃકરણને આંચકો ન આપે ત્યાં સુધી ઉચ્ચ અદાલત પણ સજાની પ્રમાણસરતામાં જશે નહીં.આ સ્થિતિ મેઘાલય રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ મેક્કેન સિંહ એન. મરાક-(૨૦૦૮) ૭ એસ. સી. સી. ૫૮૦ માં નીચેની શરતોમાં જણાવવામાં આવી છે:

“૧૪ સજા લાદવાની બાબતમાં, દખલગીરીનો અવકાશ ખૂબ જ મર્યાદિત છે અને અપવાદરૂપ કેસો સુધી મર્યાદિત છે.સજાના પ્રમાણમાં દખલ કરવા માટે ઉચ્ચ ન્યાયાલયનો અધિકારક્ષેત્ર મર્યાદિત છે અને પૂરતા કારણો વિના તેનો ઉપયોગ કરી શકાતો નથી.ઉચ્ચ અદાલત, જોકે યોગ્ય કેસમાં અધિકારક્ષેત્ર ધરાવે છે, સજાના પ્રમાણના સંદર્ભમાં પ્રશ્ન પર વિચાર કરવા માટે, પરંતુ તેની મર્યાદિત ભૂમિકા છે.હવે તે સારી રીતે નક્કી થઈ ગયું છે કે ઉચ્ચ અદાલતો, કલમ ૨૨૬ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, જ્યાં સુધી તેના માટે પૂરતા કારણો ન હોય ત્યાં સુધી સજાના પ્રમાણમાં દખલ કરતી નથી.જ્યાં સુધી અદાલતના અંતઃકરણને આઘાત ન પહોંચે ત્યાં સુધી શિસ્ત સત્તાધિકારી અથવા અપીલ સત્તાધિકારી દ્વારા લાદવામાં આવેલી સજાની ન્યાયિક સમીક્ષા કરી શકાતી નથી.હાઈકોર્ટના વિવાદિત આદેશમાં સજાને અપ્રમાણસર કેમ ગણવામાં આવી તે અંગે કોઈ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું નથી.કારણો આપવામાં નિષ્ફળતા એ ન્યાયનો ઈનકાર સમાન છે.તે અપ્રમાણસર છે તેવું માત્ર નિવેદન પૂરતું નથી.”

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૫૬ આ જ સિદ્ધાંતને યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા એન્ડ અદર્સ વિરુદ્ધ પી.
ગુનાસેકરન-(૨૦૧૫) ૨ એસ. સી. સી. ૬૧૦ માં નીચે પ્રમાણે પુનરાવર્તિત
કરવામાં આવ્યો છે:

“૨૦. તેવી જ રીતે, ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬/૨૨૭ હેઠળ તેના
અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને, જ્યાં સુધી સજા અદાલતના અંતઃકરણને
આંચકો ન આપે ત્યાં સુધી સજાની પ્રમાણસરતામાં જવા માટે ઉચ્ચ
અદાલત માટે તે ખુલ્લું ન હતું. તાત્કાલિક કેસમાં, શિસ્ત અધિકારી એવા
નિષ્કર્ષ પર આવ્યા છે કે સામાવાળામાં અખંડિતતાનો અભાવ છે. તેમાં
કોઈ શંકા નથી કે સેવા ન્યાયશાસ્ત્રમાં અખંડિતતા શું છે તે અંગે કોઈ
માપી શકાય તેવા ધોરણો નથી પરંતુ ચોક્કસપણે આવા મૂલ્યાંકન માટે
સૂચકાંકો છે. ઓક્સફર્ડ શબ્દકોશ અનુસાર પ્રામાણિકતા એ "નૈતિક
પ્રામાણિકતા; પ્રામાણિકતા" છે. તેમાં તેનો વ્યાપ, પ્રામાણિકતા,
નિર્દોષતા, વિશ્વાસ, નિખાલસતા, પ્રામાણિકતા, દોષરહિતતા,
નિષ્કપટતા, પ્રામાણિકતા, પ્રામાણિકતા, સફળતા, સફળતા, શુદ્ધતા,

શાલીનતા, સન્માન, પ્રતિષ્ઠા, ઉમરાવો, દોષરહિતતા, શુદ્ધતા, સન્માન, પ્રામાણિકતા, નૈતિક શ્રેષ્ઠતા વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.”

૫૭ તેથી ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ સ્પષ્ટપણે કાયદાના સિદ્ધાંતને નિર્ધારિત કરે છે કે જ્યાં સુધી સજાની માત્રાની વાત છે, ત્યાં સુધી ઉચ્ચ અદાલતે ન્યાયિક સમીક્ષાની તેની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવામાં દખલ કરવી જોઈએ નહીં, સિવાય કે તે જોવા મળે કે સજા એવી છે જે અદાલતના અંતઃકરણને આંચકો આપે છે.

૫૮ કોલ ઇન્ડિયા લિમિટેડના ચેરમેન-કમ-મેનેજિંગ ડિરેક્ટર અને અન્ય વિરુદ્ધ મુકુલ કુમાર ચૌધરી અને અન્યો (૨૦૦૯) ૧૫ એસ. સી. સી. ૬૨૦ માં સુપ્રીમ કોર્ટે ચુકાદો આપ્યો છે તેમ, જો કોઈ કર્મચારી પર લાદવામાં આવેલી સજા તેની સામેના આક્ષેપોના સંદર્ભમાં અતિશય અતિશય અને અનુચિત કઠોર હોવાનું જણાય છે, તો આવી સજા ન્યાયિક સમીક્ષાના મર્યાદિત અવકાશ હેઠળ દખલ કરવા પાત્ર છે. ચુકાદાનો સંબંધિત અંશ અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છે:

“૧૯ આમ, પ્રમાણસરતાનો સિદ્ધાંત આપણા ન્યાયશાસ્ત્રમાં ન્યાયિક સમીક્ષાનો સારી રીતે માન્ય ખ્યાલ છે. ગેરવર્તણૂકનો આરોપ સાબિત થયા પછી સજાનું પ્રમાણ નક્કી કરવાની નિર્ણયકર્તાની વિવેકાધીન ક્ષેત્ર અને

એકમાત્ર સત્તાની અંદર જે અન્યથા છે, જો આવી વિવેકાધીન શક્તિનો ઉપયોગ એવી રીતે કરવામાં આવે કે જે દોષના પ્રમાણની બહાર હોય તો તે ન્યાયિક હસ્તક્ષેપ માટે ખુલ્લી પડે છે. આરોપ કરતાં વધુ હોય તેવી સજાનો ચુકાદો પ્રતિરક્ષાનો દાવો કરી શકતો નથી અને ન્યાયિક સમીક્ષાના મર્યાદિત અવકાશ હેઠળ હસ્તક્ષેપ માટે ખુલ્લો રહે છે.

૨૦ સજાના જથ્થાના પ્રશ્ન સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે લાગુ થનાર પરીક્ષણોમાંથી એક હશે: શું કોઈ વાજબી નોકરીદાતાએ સમાન સંજોગોમાં આવી સજા ફટકારી હોત? દેખીતી રીતે, વાજબી નોકરીદાતા પાસેથી ગેરવર્તણૂકના માપ, તીવ્રતા અને પ્રમાણ અને અન્ય તમામ સંબંધિત સંજોગોને ધ્યાનમાં લેવાની અને સજા લાદતા પહેલા અપ્રસ્તુત બાબતોને બાકાત રાખવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.

૨૧ હાલના કેસમાં જ્યાં ગુનેગારની ગેરવર્તણૂક છ મહિના માટે ફરજ પર અનધિકૃત ગેરહાજરી હતી, પરંતુ આવા ગેરવર્તણૂકનો આરોપ લગાવ્યા પછી, તેણે વાજબી રીતે તેનો દોષ સ્વીકાર્યો હતો અને એમ કહીને તેની ગેરહાજરીના કારણો સમજાવ્યા હતા કે તેનો કોઈ ઈરાદો નહોતો કે ઉચ્ચ અધિકારીના આદેશની અવગણના કરવાની ઈચ્છા નહોતી અથવા કંપનીના કોઈપણ નિયમો અને નિયમોનું ઉલ્લંઘન કર્યું હતું, પરંતુ તેનું

કારણ સંપૂર્ણ રીતે વ્યક્તિગત હતું અને તેના નિયંત્રણની બહાર હતું અને હકીકતમાં, તેણે પોતાનું રાજીનામું મોકલ્યું હતું જે સ્વીકારવામાં આવ્યું ન હતું, તેને દૂર કરવાના આદેશને ન્યાયી ઠેરવી શકાતો નથી, કારણ કે અમારા ચુકાદામાં, કોઈ વાજબી નોકરીદાતાએ તેને દૂર કરવાની ભારે સજા લાધો ન હોત. આવા સંજોગોમાં સજા માત્ર અતિશય કઠોર જ નહીં પરંતુ આરોપો કરતાં પણ વધુ છે.

૨૨ સામાન્ય રીતે, અમે સજાના પ્રશ્ન પર પુનર્વિચારણા માટે આ બાબતને યોગ્ય અધિકારીને પરત મોકલી હોત, પરંતુ વર્તમાન કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, આ ક્વાયટ યોગ્ય ન પણ હોઈ શકે. અમારા મતે, ન્યાયની માંગ પૂરી થશે જો સામાવાળા ૧ ને છ મહિના માટે અનધિકૃત ગેરહાજરીના સાબિત ગેરવર્તણૂક માટે સજા દ્વારા સમગ્ર સમયગાળા માટે વેતન પાછા આપવાનો ઈનકાર કરવામાં આવે.”

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૫૯ જગદીશ સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ એન્જિનિયરિંગ કોલેજ અને અન્યો-(૨૦૦૯)
૭ એસ. સી. સી. ૩૦૧ કેસમાં, સુપ્રીમ કોર્ટે વિ. રમણ વિરુદ્ધ એ. પી. એસ. આર. ટી. સી. અને અન્યો-(૨૦૦૫) ૭ એસ. સી. સી. ૩૩૮ અને કેરળ

સોલ્વન્ટ એક્સટ્રેક્શન્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ એ. ઉન્નિકૃષ્ણન-(૨૦૦૬) ૧૩ એસ. સી. સી. ૬૧૯ના કેસોમાં તેના અગાઉના ચુકાદાઓમાં પ્રતિપાદિત કાયદાના સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં લીધા હતા અને તેની સામેના કેસના તથ્યોને લાગુ કરતાં અવલોકન કર્યું હતું કે ઉપરોક્ત કેસ આદતનાં ગેરહાજરીમાંનો એક નથી. પંદર દિવસ સુધી ગુનેગારની ગેરહાજરી તેની પુત્રીની તેના સાસરિયાઓ સાથેની સમસ્યાનું સમાધાન કરવા માટે હતી. સુપ્રીમ કોર્ટે શોધી કાઢ્યું હતું કે કથિત ગેરવર્તણૂક, જોકે શિસ્તના ઉલ્લંઘન સમાન હશે, તે શિસ્તના ઘોર ઉલ્લંઘનની શ્રેણીમાં બંધબેસતું નથી. ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં, સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો:

“૧૦. કેસની હકીકતો અને સંજોગોની સંપૂર્ણતાને ધ્યાનમાં રાખીને અને અપીલકર્તાના નિર્દોષ રેકૉર્ડને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં રાખીને, અને જે કારણોસર તે પરવાનગી મેળવ્યા વિના ગેરહાજર રહ્યો, જો શિસ્ત અધિકારી દ્વારા લાદવામાં આવેલી સજાને સંચિત અસર સાથે બે વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજામાં સુધારવામાં આવે અને આગળ જાહેર કરવામાં આવે કે તે સેવાની બહારના સમયગાળા દરમિયાન કોઈ નાણાકીય લાભ માટે હકદાર નહીં હોય અને તે સમયગાળો ફક્ત તેના સેવા લાભોના હેતુ માટે ગણવામાં આવશે. અમે શિસ્ત અધિકારીને બંને પક્ષો દ્વારા આ અદાલતના આદેશની પ્રમાણિત નકલ રજૂ કરવાની

તારીખથી એક મહિનાની અંદર આ સંબંધમાં યોગ્ય આદેશો જારી કરવા
નિર્દેશ આપીએ છીએ.”

૬૦ કાયદાના ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખીને, તે નક્કી કરવાનું બાકી છે કે શું હાથમાં રહેલા કેસમાં, સેવામાંથી દૂર કરવાની સજા અતિશય અતિશય અને કઠોર છે અને કથિત ગેરવર્તણૂક કરતાં ઘણી વધારે છે અને વધુમાં, શું ટ્રિબ્યુનલે આ બાબતને તેના અધિકારક્ષેત્રનો યોગ્ય ઉપયોગ કરીને હાથ ધરી છે?

૬૧ જ્યાં સુધી પ્રથમ આરોપની વાત છે, અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલ કથિત ગેરવર્તણૂક એ છે કે પાઠ ડાયરી આપવાની નોટિસ અંગે આચાર્યને જવાબ આપવાને બદલે તેમણે સીધા રાષ્ટ્રપતિને પત્ર લખ્યો હતો.કલ્પનાના કોઈ પણ વિસ્તાર દ્વારા આ આરોપને ગંભીર ગણી શકાય નહીં.વધુમાં વધુ, તેને સામાન્ય રીતે સ્વીકૃત પ્રક્રિયામાં અનિયમિતતા તરીકે ગણી શકાય.તે ગેરવર્તણૂક સમાન છે, તે ગંભીર રીતે ચર્ચાસ્પદ પ્રશ્ન છે.

૬૨ જ્યાં સુધી બીજા આરોપની વાત છે, આરોપ એ છે કે અરજદારે સુપરવાઈઝરના નિર્દેશ મુજબ વાર્ષિક પરિણામ તૈયાર કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો.અરજદાર દ્વારા આપવામાં આવેલ સમજૂતી એ હતી કે સુપરવાઈઝરે તેમને તે વિદ્યાર્થીઓને પાસ તરીકે ચિહ્નિત કરવા કહ્યું હતું, જેઓ પરીક્ષામાં હાજર પણ

નહોતા રહ્યા, જે તેમણે કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. જોકે, આ સમજૂતીને તપાસ અધિકારીએ સ્વીકારી નથી. તે રેકૉર્ડમાંથી બહાર આવે છે કે અરજદારે પછીથી વાર્ષિક પરિણામ તૈયાર કર્યું હતું. આ કથિત ગેરવર્તણૂક એટલી ઘોર નથી કે તે બરતરફીના અંતિમ દંડને આમંત્રણ આપે.

૬૩ અરજદાર સામે ત્રીજો આરોપ એ છે કે સૂચનાઓ અનુસાર, પાઠ ડાયરીમાં કંઈ લખવાનું નથી; જો કે, અરજદારે નોંધ લખી હતી. અરજદારનું સ્પષ્ટીકરણ એ છે કે વર્ગ એકત્ર કરવામાં આવ્યો ન હતો, કારણ કે પ્રવેશ હજુ પણ ચાલી રહ્યો હતો અને તેણે પાઠ ડાયરીમાં આ હકીકત અંગે નોંધ લખી હતી. મોટાભાગે નોંધ લખવાના કાર્યને સૂચનાઓ અને પ્રક્રિયાના ઉલ્લંઘન તરીકે ગણી શકાય પરંતુ શું તેને ગંભીર ગેરવર્તણૂક તરીકે ગણી શકાય કે કેમ તે ફરીથી ધ્યાનમાં લેવાનો પ્રશ્ન છે.

૬૪ જ્યાં સુધી ચોથા આક્ષેપનો સંબંધ છે, તપાસ અધિકારી તેમજ ટ્રિબ્યુનલે તેને ખૂબ જ ગંભીર ગણાવ્યો છે. અરજદારના જણાવ્યા અનુસાર, આચાર્ય દ્વારા તેમને ધમકી આપવામાં આવી હતી અને તેમની સામે અપમાનજનક ભાષાનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી, અરજદારે સીધા જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીને પત્ર સંબોધીને તેમની વિરુદ્ધ ફરિયાદ કરી હતી. અરજદારે જણાવ્યું છે કે જોકે તેમણે જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીને પત્ર સંબોધ્યો હતો, તેમ છતાં તેમણે ઉક્ત પત્રની

બે નકલો આચાર્યને પણ મોકલી હતી, જેમાંથી એક નકલ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીને આગળ મોકલવાની હતી. આ આક્ષેપ, વધુમાં વધુ, અમુક હદ સુધી ચોક્કસ અનાદર/અવજ્ઞા તરીકે ગણી શકાય, પરંતુ શું તે દૂર કરવાની શિક્ષાને આકર્ષિત કરતી પ્રકૃતિના ગેરવર્તન સમાન બનશે કે કેમ તે ફરી એકવાર અત્યંત ચર્ચાસ્પદ છે.

૬૫ જે પ્રશ્ન ઊભો થાય છે તે એ છે કે શું સેવામાંથી દૂર કરવાની સજા કથિત ગેરવર્તણૂકને અનુરૂપ છે અથવા અરજદાર સામે લગાવવામાં આવેલા અને સાબિત કરવામાં આવેલા આરોપો સાથે એકદમ અસંગત છે?

૬૬ કોલ ઈન્ડિયા લિમિટેડના ચેરમેન-કમ-મેનેજિંગ ડિરેક્ટર અને અન્ય વિરુદ્ધ મુકુલ કુમાર ચૌધરી અને અન્યો (ઉપરોક્ત) કેસમાં, સુપ્રીમ કોર્ટે જણાવ્યું છે કે સજાના જથ્થાના મુદ્દા સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે લાગુ થનારી એક કસોટી એ હશે કે શું કોઈ વાજબી નોકરીદાતાએ સમાન સંજોગોમાં આવી સજા લાદી હોત. વાજબી નોકરીદાતા તે વ્યક્તિ હોવાનું કહેવાય છે જેણે માપ, પરિમાણ અને ગેરવર્તણૂક નિ ડિગ્રીને ધ્યાનમાં લેવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે, અન્ય તમામ સંબંધિત વિચારણાઓ સાથે અને સજા લાદતા પહેલા અપ્રસ્તુત બાબતોને બાકાત રાખે છે. જો સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા કોલ ઈન્ડિયા લિમિટેડના ચેરમેન-કમ-મેનેજિંગ ડિરેક્ટર અને અન્ય વિરુદ્ધ મુકુલ કુમાર ચૌધરી અને અન્ય (ઉપરોક્ત)

માં પુનરાવર્તિત કાયદાના સિદ્ધાંતોના પ્રકાશમાં મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે અને વાજબી વ્યક્તિની નજરથી જોવામાં આવે, તો અરજદાર સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોની પ્રકૃતિ એટલી ગંભીર નથી કે જેથી સેવામાંથી દૂર કરવાના આત્યંતિક દંડને યોગ્ય ઠેરવી શકાય.

૬૭ અરજદાર દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાવીસ વર્ષની નિર્દોષ ભૂતકાળની સેવા તેમજ કથિત ગેરવર્તણૂકની પ્રકૃતિ અને અન્ય સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, જેમ કે અરજદાર દ્વારા આપવામાં આવેલી સ્પષ્ટતા કે જેની તપાસ અધિકારી અથવા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી ન હતી અથવા ચર્ચા કરવામાં આવી ન હતી, તે નિર્વિવાદપણે આ અદાલતને દેખાય છે કે કોઈ પણ વાજબી નોકરીદાતા સંજોગોમાં દૂર કરવા જેવી કઠોર અને અતિશય સજા નહીં આપે. સેવા દૂર કરવાની સજા અરજદાર સામે સાબિત થયેલા આરોપોની પ્રકૃતિ સાથે ભાગ્યે જ સુસંગત છે. તે કથિત ગેરવર્તણૂક માટે અયોગ્ય રીતે કઠોર અને અપ્રમાણસર છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, કોર્ટને એવું માનવા માટે કોઈ ખચકાટ નથી કે સજા કોર્ટના અંતઃકરણને આંચકો આપે છે.

૬૮ કોર્ટ આ સંબંધમાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લેવામાં આવેલા તારણો સાથે સહમત થવામાં અસમર્થ છે. ટ્રિબ્યુનલે વિવાદિત ચુકાદામાં ગૂંચવણભર્યા અને

વિરોધાભાસી તારણો રજૂ કર્યા છે જે તેના ચુકાદાના નીચેના અવતરણો દ્વારા સચિત્ર છે:

“૧૧ તેથી, અરજદારને ખુલાસો રજૂ કરવા માટે નોટિસ આપવામાં આવી હતી.એચ. એમ. નો ખુલાસો રજૂ કરવાને બદલે અરજદારે મેનેજમેન્ટને સીધો ખુલાસો આપ્યો છે.અરજદારનું આ કૃત્ય આચાર્યની સૂચનાઓનું ઉલ્લંઘન કરવાનું કૃત્ય માનવામાં આવતું હતું, જે આજ્ઞાભંગના કૃત્ય સમાન હતું.આ આરોપ સામે દલીલ એ છે કે તે કોઈ ગેરવર્તણૂકની રચના કરતું નથી કારણ કે અરજદારે ત્યારબાદ પાઠ-ડાયરીની ઝેરોક્સ નકલ બહાર કાઢી છે અને તે જ રજૂ કરી છે.રેકૉર્ડ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે આરોપ પુરાવાની મદદથી સાબિત થાય છે કારણ કે અરજદારે તાત્કાલિક એચ. એમ. ની પાઠ ડાયરી રજૂ કરી નથી.તે પણ સાબિત થાય છે કે એચ. એમ. ને જવાબ સુપરત કરવાને બદલે અરજદારે ટ્રસ્ટના અધ્યક્ષને જવાબ સુપરત કર્યો છે જે પણ અયોગ્ય લાગે છે.જોકે, આરોપ બહુ ગંભીર લાગતો નથી, પરંતુ પછી હું એ દલીલ સ્વીકારવા માટે સહમત નથી કે તે ગેરવર્તણૂક નહોતી અથવા તે સાબિત થઈ નથી.”

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૬૯ ટ્રિબ્યુનલે પોતે કહ્યું છે કે આરોપ ખૂબ ગંભીર લાગતો નથી પરંતુ તે જ સમયે, તે શોધે છે કે તે દલીલ સ્વીકારવા માટે સમજાવી શકાતી નથી કે તે સાબિત ગેરવર્તણૂક ન હતી. ટ્રિબ્યુનલે તપાસ અધિકારીના એ તારણોને સમર્થન આપ્યું છે કે અરજદાર સામેના તમામ આરોપો સાબિત થયા છે. તેણે અરજદાર દ્વારા જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીને કરવામાં આવેલી ફરિયાદ અંગેના ચોથા આરોપને ગંભીર પ્રકૃતિનો હોવાનું માન્યું છે. ટ્રિબ્યુનલ તેના તારણો પર જે રીતે પહોંચ્યું છે તેને ધ્યાનમાં લેતા, આ અદાલત અવલોકન કરવા માટે બંધાયેલી છે કે ટ્રિબ્યુનલે અરજદારના બચાવની ચર્ચા કરવા માટે પોતાને સભાનપણે પ્રતિબંધિત કરી દીધી છે, તે આધાર પર કે તે પુરાવાની પુનઃમૂલ્યાંકન કરી શકતી નથી, તેણે તે જ સિદ્ધાંતનું પાલન કર્યું નથી જ્યાં સુધી ફરિયાદી પક્ષ/નોકરીદાતાના કેસની વાત છે. તે દૃષ્ટિ ગુમાવી ન શકાય કે ટ્રિબ્યુનલ, વર્તમાન કેસમાં, હકીકતમાં અપીલીય મંચ છે. અપીલીય મંચ પાસે ઘણી વ્યાપક સત્તાઓ હોય છે અને તે હકીકત અને પુરાવાના તારણોમાં જઈ શકે છે. કાયદાના આ સિદ્ધાંતને સુપ્રીમ કોર્ટે બી. સી. ચતુર્વેદી વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્ય (ઉપરોક્ત) કેસમાં નીચેની શરતોમાં પ્રતિપાદિત કર્યો છે:

“૧૩. શિસ્ત વિષયક સત્તાધિકારી તથ્યોના એકમાત્ર ન્યાયાધીશ છે. જ્યાં અપીલ રજૂ કરવામાં આવે છે, ત્યાં અપીલ સત્તાધિકારી પાસે પુરાવાનું

પુનઃમૂલ્યાંકન કરવાની અથવા શિક્ષાના સ્વરૂપની પુનઃસમીક્ષા કરવાની
સહ-વ્યાપક સત્તા છે....."

આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રિબ્યુનલે અરજદાર પર લાદવામાં આવેલા દંડના
સંદર્ભમાં આરોપોની પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં લીધા વિના બિનજરૂરી રીતે તેના
અધિકારક્ષેત્રમાં ઘટાડો કર્યો છે.

૭૦ સજાની માત્રા અંગે ટ્રિબ્યુનલે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૧૭ ક્વોન્ટમ પર રજૂઆત કરવામાં આવે છે જેમાં કહેવામાં આવે છે કે
ગુનેગાર-કર્મચારીની લાંબા ગાળાની સેવાઓ અને સારા પૂર્વજોને
ધ્યાનમાં રાખીને, બરતરફીની સજા ખૂબ કઠોર છે અને તે ઘટાડવાને પાત્ર
છે.અહીં ઉપર કરવામાં આવેલી ચર્ચા પરથી, તે તદ્દન સ્પષ્ટ છે કે તમામ
આરોપો કાનૂની પુરાવાની મદદથી સાબિત થયા છે અને માનનીય
સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત અને ઉપર નોંધાયેલા જથ્થાના મુદ્દા પર
કાયદો મને આ રજૂઆત સ્વીકારવાની મંજૂરી આપતો નથી.જો કે મને સજા
ઉચ્ચ બાજુએ લાગે છે, (અહીં પછી નોંધાયેલા કારણો માટે), સજાને
આઘાતજનક રીતે અપ્રમાણસર ગણી શકાય નહીં."

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૭૧ ઉપરોક્ત અવતરણ પરથી જોવામાં આવ્યું છે તેમ છતાં ટ્રિબ્યુનલે નોંધ્યું છે કે તેને સેવામાંથી દૂર કરવાની સજા ઉચ્ચ બાજુએ હોવાનું જણાય છે, તે જ સમયે, તેણે જણાવ્યું છે કે ઉપરોક્ત સજાને આઘાતજનક રીતે અપ્રમાણસર ગણી શકાય નહીં. આ એક અત્યંત વિરોધાભાસી તારણ છે, જેનો આધાર તપાસ અધિકારીનો નિષ્કર્ષ હોવાનું જણાય છે કે અરજદાર સામેના આરોપો સાબિત થયા છે. તેના અસ્થિર વલણ દ્વારા, ટ્રિબ્યુનલે તે જ શ્વાસમાં મંજૂરી અને સમર્થન આપ્યું છે, જે કાયદામાં અસ્વીકાર્ય છે.

૭૨ સજાની પ્રમાણસરતા અંગે ટ્રિબ્યુનલના મનમાં રહેલી શંકા ચુકાદાના પછીના ભાગમાં નીચે મુજબ ઉભરી આવે છે:

“૧૮ ગુનેગાર કર્મચારી આર. ઇ. એસ. પી. ડી. ટી. ની નોકરીમાં છે. ૨૭ વર્ષથી વધુ સમય માટે શાળા. (તે જ વ્યવસ્થાપનના પ્રાથમિક વિભાગમાં તેમની સેવા સહિત) કોઈપણ પૂર્વવૃત્તિનો કોઈ સંદર્ભ નથી. જ આરોપોમાંથી કોઈ શંકા વિના આરોપ નંબર ૪ ખૂબ જ ગંભીર છે પરંતુ એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે આ બધી બાબતો ૨ મહિનાની અંદર થઈ છે

અને અગાઉ કોઈ ખરાબ રેકૉર્ડ નથી, શરૂઆતમાં આ મંચને પક્ષકારો વચ્ચે સમાધાન લાવવાનું લાગ્યું.

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૭૩ પક્ષકારો વચ્ચે સમાધાન લાવવાના ટ્રિબ્યુનલના પ્રયાસો સફળ થયા ન હતા.તેથી, તેણે એવું માન્યું કે:

“૧૮ હકીકતોની સંપૂર્ણતાને ધ્યાનમાં લેતા, જો કે મારા માટે આ દરખાસ્ત સ્વીકારવી શક્ય નથી કે લાદવામાં આવેલી સજા આઘાતજનક રીતે અસમાન છે, મને લાગે છે કે અરજદારને સેવામાં ચાલુ રાખવાની મંજૂરી આપતો અન્ય કોઈપણ દંડ ન્યાયી અને યોગ્ય રહેશે.તેથી, હું આ અરજીને નામંજૂર કરતી વખતે, વ્યવસ્થાપનને આ અવલોકનોના પ્રકાશમાં તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલા દંડાત્મક આદેશમાં ફેરફાર કરવાની સંભાવના શોધવાની ભલામણ કરું છું, અલબત્ત, જો અને જ્યારે અરજદાર દ્વારા આવી અરજી કરવામાં આવે છે.”

૭૪ એક તરફ, ટ્રિબ્યુનલ એવું માને છે કે અરજદાર પર લાદવામાં આવેલી સજા ઉપરની બાજુએ છે અને બીજી બાજુ, તે જણાવે છે કે સજા આઘાતજનક રીતે

અપ્રમાણસર છે તે સ્વીકારવું તેના માટે શક્ય નથી.તે જ શ્વાસમાં, ટ્રિબ્યુનલ આગળ કહે છે કે અરજદારને સેવામાં ચાલુ રાખવાની મંજૂરી આપતો અન્ય કોઈપણ દંડ ન્યાયી અને યોગ્ય રહેશે.આ એક જ સમયે ગરમ અને ઠંડા ફૂંકાવાથી ઓછું નથી.ટ્રિબ્યુનલે શાળા વ્યવસ્થાપનને દંડાત્મક આદેશમાં ફેરફાર કરવાની શક્યતા શોધવા માટે 'ભલામણ' કરી છે, પરંતુ એમ કહીને, તેણે આ સંબંધમાં કોઈ નિર્ણાયક નિર્દેશો જારી કર્યા નથી, જે તેણે કરવા જોઈએ.

૭૫ ઉપરોક્તમાંથી, તે સ્પષ્ટ છે કે ટ્રિબ્યુનલે તેનામાં નિહિત અધિકારક્ષેત્રનો યોગ્ય રીતે કાનૂની અને યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કર્યો નથી અને તેના દ્વારા જે રીતે અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે તેમાં ભૌતિક અનિયમિતતા છે.ટ્રિબ્યુનલના વિવાદિત આદેશમાંથી કોઈ સ્પષ્ટ અથવા નક્કર તારણ બહાર આવતું નથી, જે અંત સુધી અનિર્ણાયક લાગે છે.

૭૬ ઉપરોક્ત ચર્ચા અને ઉપરોક્ત ટાંકવામાં આવેલા ચુકાદાઓમાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા પ્રતિપાદિત કાયદાના સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને અહીં ઉપર જણાવેલા કારણોસર, આ કોર્ટ નીચેનો આદેશ પસાર કરવાનું ન્યાયી અને યોગ્ય માને છે:

(૧) સામાવાળા નંબર ૨ દ્વારા પસાર કરાયેલા અરજદારને સેવામાંથી બરતરફ કરવાના આદેશની પુષ્ટિ કરતા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અરજી નંબર ૧૦૪/૨૦૦૮ માં આપવામાં આવેલા વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશ તારીખ ૨૯/૦૪/૨૦૧૧ને રદ કરવામાં આવે છે, અને અરજદારને નોકરીમાંથી બરતરફ કરવાના તારીખ ૨૦.૦૬.૨૦૦૮ ના રોજ, સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા પસાર કરાયેલા ‘હુકમને’ રદ કરવામાં આવે છે અને બાજુ પર રાખવામાં આવે છે.

(૨) અરજદાર પર લાદવામાં આવેલી સજાની માત્રા પર પુનર્વિચાર કરવા માટે આ મામલો ગુજરાત શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ સેવા ટ્રિબ્યુનલને મોકલવામાં આવ્યો છે. ટ્રિબ્યુનલ સજાની પ્રમાણસરતાના પાસામાં જશે અને અરજદારના નિર્દોષ સર્વિસ રેકૉર્ડ, તેની સામે આરોપની પ્રકૃતિ અને અન્ય તમામ સંબંધિત પરિબલોને ધ્યાનમાં રાખીને કાયદા અનુસાર આ પાસા પર નિર્ણય લેશે. ટ્રિબ્યુનલ વાજબી નોકરીદાતાના દષ્ટિકોણથી પણ આ બાબત પર વિચાર કરશે અને અરજદારના કથિત ગેરવર્તણૂકને અનુરૂપ સજાની પ્રકૃતિ, જો કોઈ હોય તો, નક્કી કરશે.

(૩) આ ચુકાદાની નકલ મળવાની તારીખથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર સમગ્ર ક્વાયત પૂર્ણ કરવામાં આવશે, જેમાં વચગાળાના સમયગાળાને ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે.

(જ) એ કહેવાની જરૂર નથી કે ટ્રિબ્યુનલ કાયદા અનુસાર આદેશ પસાર કરતા પહેલા પક્ષકારોની વાત સાંભળશે.

૭૭ અરજીને ઉપરોક્ત હદ સુધી આંશિક રીતે મંજૂરી આપવામાં આવી છે.તે મુજબ નિયમને સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવે છે.ખર્ચ અંગે કોઈ ઓર્ડર આપવામાં આવશે નહીં.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રિમતિ અભિલાષા કુમારી)

વિષય : અનુદાનિત માધ્યમિક શાળાના શિક્ષકની સેવાબરતરફી, તેની સામે હાથ ધરાયેલી શિસ્તભંગની કાર્યવાહી તથા ગુજરાત શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ સેવાઓ ટ્રિબ્યુનલના નિર્ણયની કાયદેસરતા અંગે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used*

for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.